

diskulogen

med Släktforskarnytt

Nr 64 • April 2004

Digitala historiska kartor

SIDAN 4

Använd Word för att variera dina utskrifter

SIDAN 22

Behandling av gamla fotografier

SIDAN 26

Utan dator ingen Amerikasläkt

SIDAN 35

Pliktexemplar, Libris databas och ISBN

SIDAN 48

Summary in English

PAGE 47

Andra personnotiser

Grunddata | Biografi | Notiser | Porträtt | Flaggor | Multimedia

(Man) Eriksson Berggren, Olaf (809)

(Yrke) Smed och hemmansägare i Elsemåla Västergård (Tingsås).

Född 1813-09-08 i Åryd, Hemmesjö med Tegnaby (G) (F 1812-1830, p. 297, nr 21).

Fader: Inspektör Eriksson på Åryd.

Förälder: Hemmesjö med Tegnaby (G) till Ohs Bruk, Gällaryd (F).

Förälder: Gällaryd (F) till S... Bruk, Sävstjärn, Lenhovda (G).

Förälder: S... bruk, Sävstjärn, S... till Möcklehult Kronogård, Len...

Förälder: Kronogård, Len... S... Ålmeboda (G).

Förälder: Ålmeboda (F) ... Åryd, Hemmesjö med Tegnaby (G).

Förälder: ... till Växjö länslöfs (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Förälder: ... Ålmeboda (G) ... Ålmeboda (G).

Medlemsblad för Föreningen DIS
Föreningen för
datorhjälp i släktforskningen

UTKOMMER fyra gånger per år

ANSVARIG UTGIVARE Sture Bjelk-

åker **REDAKTÖR** Bernt Stenmark,

Volframgatan 12, 811 54 Sandviken,

tel 026-25 83 80, redaktor@dis.se

TRYCK Sandvikens Tryckeri

FÖRENINGEN

Föreningen DIS
Gamla Linköping
582 46 LINKÖPING

Telefon: 013-14 90 43

Fax: 013-14 90 91

E-post: dis@dis.se

Hemsida: www.dis.se

Postgiro: 1 40 33-5

Bankgiro: 5009-6742

Medlemsavgift: 100 kr per år

Familjemedlem: 50 kr per år

*Familjemedlem får inte eget
exemplar av Diskulogen.*

EXPEDITION OCH FORSKARSTUGA

Hovslagaregatan 3

Gamla Linköping

Öppet månd–fred kl 9–16

Kansliet lunchstängt kl 12–13

*På sommaren är forskarstugan även
öppen kl 12–16 de flesta helger.*

*Ibland extra öppet på kvällar och hel-
ger. Ring gärna före besök.*

Kansli: Ragnhild Bergström
Urban Windahl

Stugvärd för
kvälls- och

helgaktiviteter: Roland Karlsson

Webbredaktör: Urban Windahl
webmaster@dis.se

Telefon: 013-14 90 43

ANNONSPRISLISTA

	Svart	Fyrfärg
Helsida	4 000 kr	8 000 kr
Halvsida	2 000 kr	4 000 kr
1/4 sida	1 000 kr	2 000 kr
1/8 sida	500 kr	1 000 kr

Tidningen trycks i 22 000 exemplar

Medlemmars radannonser på en spalt
kostar 10 kr per rad. Annonserna be-
står endast av text och med fet rubrik.
Min 3 rader och max 10 rader.

Nu har vi fått det som länge saknats, nämligen en någorlunda säker bild av hur medlemskåren är sammansatt och vad medlemmarna anser i olika frågor. Medlemsenkätens drygt 1500 svar ger värdefull vägledning för föreningens fortsatta inriktning. Styrelsen kommer att noga analysera svaren, inte minst de många fria kommentarerna som innehåller både ris och ros.

EN ANNAN VIKTIG INSPIRATIONSKÄLLA är den nyligen avhållna funktionärsträffen, då inte mindre än 85 funktionärer i DIS-organisationen (DIS och regionföreningarna) träffades ett veckoslut och i sju olika grupper delade erfarenheter och

lade upp planer för framtiden.

För första gången hade träffen förlagts till samma helg som

DIS årsmöte vilket bl a märktes

i ovanliga många konstruktiva

synpunkter på styrelsens verk-

samhetsplan. Ett annat resultat

av träffen var att DISGEN-verk-

samhetens nu får fastare former

Ett brett spektrum av teknik och idéer

som bidrar till att säkra fortsatt utveckling av programmet.

Du som är DISGEN-användare har väl inte missat att hämta uppdateringen till version 8.0d, som funnits på www.dis.se för nedladdning sedan några veckor ?

I SLUTET AV MARS ORDNADES FÖRBUNDETS släktforskar- och förtroendemannakonferens i Uddevalla. Många aktuella frågor dryftades, bl a frågan om en eventuell ny CD-skiva "Sveriges befolkning 1980". Tidigare finns ju 1970 och en del tycker att man inte ska publicera så aktuella uppgifter om nu levande personer, där man t ex lätt kan se vilka som bodde på samma adress 1980. Uppgifterna är ju offentliga, men genom en CD blir uppgifterna väldigt mycket lättare att komma åt. Jag tror inte man kan eller bör stoppa denna utveckling, det viktiga är att hålla på sekretessen för så känsliga uppgifter och att i personuppgiftslagens anda vara restriktiv med publicering av levande personer på Internet. När det gäller etikfrågor kring vårt eget DISBYT-projekt och spridning av släktforskarresultat hoppas vi snart kunna återkomma med en policy.

DETTA NUMMER AV DISKULOGEN visar upp ett brett spektrum av teknik och idéer kring datorhjälp i släktforskning, alltifrån konservering av bilder till anordnande av släktforskarpartyn. Och särskilt roligt är det att konstatera att DISGEN-utvecklingen nu får fastare former och att vi också kan se fram emot ett antal artiklar om hur man kan dra största nytta av sitt släktforskarprogram.

Ordförande har ordet	2	Macspalten: Macintosh-datorn har fyllt 20 år	30	Disbyt-lotteriet	46
Historiskt material tillgängligt för allt fler släktforskare	4	Föreningen DIS har nu över 19 000 medlemmar	33	Summary in English	46
Föreningens "generalmönstring"	8	Bra att veta: Stopp för e-post-reklam som inte beställts	34	ISBN, pliktexemplar och Libris databas – Tre sätt att få släktboken katalogiserad	48
Åtta nya medlemmar om dagen	9	Nyheter om Genline	34		
Funktionärerna.....	10	Utan dator ingen Amerikasläkt.....	35		
Föreningen DIS verksamhetsberättelse 2003	12	Ordna ett släktforskarparty	36		
DIS ekonomi 2003.....	13	Insändare: Säkerhetsfunktionerna i Windows XP skärper kraven på programutvecklarna	37		
Nu startar ny artikelserie: Lär dig mer om Disgen 8	14	Efterlysningar: Efterlysning från Nya Zeeland gäller anfader från Munka Ljungby.....	39		
Så uppdaterar du ditt släktforskningsprogram	15	Nordenfors efterträder DIS-Syds Ove Billing.....	41		
Ställ in bildskärmen på det sätt du vill ha den	17	Avlidna.....	41		
Ansaret för Disgen-utvecklingen överlämnas till Fåk och Bergkvist	21	Kalendern	42		
Använd Word för att variera dina utskrifter från Disgen	22	DIS Forskarstuga	42		
Behandling av gamla fotografier: Tillsyn, vård, konservering och restaurering av bilder	26	DIS styrelse 2004	43		
Medlemsenkäten: 1 500 medlemmar har svarat – De flesta aktiva med Disbyt	28	Faddrar i postnummerordning	44		
		Disbyt-ombud	45		
		DIS Arkiv	46		
		Har du funnit fel i Svenska adelns ättartavlor	46		

Omslaget

Övre bilden:

Ingvar Kärrdahl, Eva Dahlberg och Sten-Sture Tersmeden som i denna tidning inleder artikelserien Lär dig mer om Disgen 8.

Nedre bilden:

Björn Jansson och Rolf Eriksson deltog i Disbyt-gruppen under funktionärsträffen i Linköping.

FOTO: BERNT STENMARK

Nästa tidning

som är nr 65 utkommer i mitten av juni. Manusstopp den 10 maj.

För övriga tidningar i år gäller följande:

	Utgivning	Manusstopp
Nr 66	Slutet sept	10 aug
Nr 67	Mitten dec	10 nov

Funktionärsträff och årsmöte i Linköping sid 4-13

Historiskt material tillgängligt för allt fler släktforskare

DIGITALISERADE KARTOR KAN BESTÄLLAS PÅ NÄTET

Björn Peck från Riksantikvarieämbetet medverkade med ett anförande om digitala historiska kartor i samband med DIS årsmöte.

Historiska kartor blir en allt mer viktig källa i släktforskningen. Sedan flera år tillbaka pågår ett arbete med digitalisering av det historiska kartmaterialet. Eftersom det blir tillgängligt via Internet kan släktforskare ha stor nytta av de digitala historiska kartorna.

AV BERNT STENMARK

– Sverige har en världsunik skatt av historiskt kartmaterial med stort tidsdjup, sa Björn Peck från Riksantikvarieämbetet då han föreläste i samband med DIS årsmöte den 21 mars.

– Det gamla materialet kan inte bara användas som enskilda kartor. Det finns flera generationer kartor från samma trakt. Man kan därför visa förändringar. Syftet med arbetet bestämmer vad man kan få ut av det hela.

Oftast har varje by karterats flera gånger, från början av 1600-talet. Och förutom den historiska kartan finns ofta textakter som innehåller personnamn, ägouppgifter och annan information. Sammanlagt finns flera hundra tusen kartor som detaljerat visar miljö och landskap under nästan 400 år. Omfattningen är unik i världen.

– De historiska kartorna är en del av vårt kulturarv.

Använde överlägg

Historiska kartor har använts i kulturmiljövården sedan 1980-talet. Information från den historiska kartan överfördes då genom att transparent plastfilm lades ovanpå kartan. Vissa detaljer kunde sedan ritats in på över-

lägget och förtydligas. Men samtidigt tappade man andra detaljer.

Nackdelar med att utgå från originalkartorna i pappersform är att de är svåråtkomliga i arkiven, att de slits och är svåra att hantera. Det har heller inte varit så lätt att jämföra kargenerationer med olika utföranden och skalor.

Startade projekt

Förändringen kom för fem år sedan då Riksantikvarieämbetet startade projektet Digitala Historiska Kartor. Det gick ut på att utveckla nya metoder:

- Skanning av kartor och ökad tillgänglighet – främst via Internet.
- Rektifiering – vilket innebär att kartornas geometri anpassas med hjälp av topografiska detaljer som fortfarande är identifierbara. Kartan georefereras mot rikets nät.
- Vektorisering – kartans innehåll tolkas och i ett Geografiskt Informationssystem (GIS). Punkter, linjer och ytor knyts till sökbar information om exempelvis markanvändning, ägande och administrativ indelning.
- Analyser för kulturmiljövården.
- Och till sist presentation och tillämpningar.

Sammantaget innebär dessa metoder att digitala kartor från olika

I de svenska arkiven finns kartor från 1600-talet till nutid. Det här är en förteckning över de kartor som är intressanta för släktforskare.

- Äldre geometriska kartor – geometriska jordeböcker 1630- och 1640-talet. Syftet med dessa var att kartlägga vilka resurser Sverige hade. Kartorna visar därför främst åker- och slättermark. Dessutom anges vem som ägde marken.
- Yngre geometriska kartor – ca 1680–1750. De yngre geometriska kartorna visar större sammanhängande ytor än de äldre. Man finner ofta ganska detaljerade uppgifter om exempelvis vilka som bott i en by.
- Storskifteskartor 1757–1820-talet. Storskiftet fick begränsad betydelse, men det producerades många kartor som både är innehållsrika och vackra.
- Laga skifteskartor 1827–1900-talet. De grundlägger dagens fastighetsindelning. Exaktheten är förvånansvärt hög.
- Småskaliga ekonomiska kartor, ca 1859–1929, även kallad "Häradskartan".
- Småskaliga topografiska kartor, ca 1827–1971. Kallas också Generalstabens kartor.
- Ekonomiska kartan. Grunden till den kartan är flygfoton. Kartorna är länken mellan jordbruksverige och det moderna Sverige.

Forts på sidan 6

Öffener Zäune.

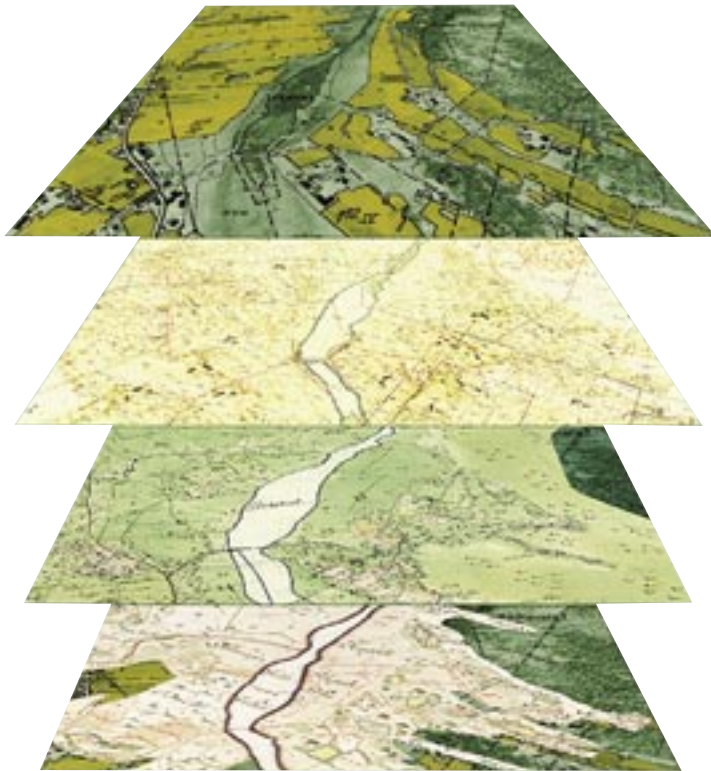
landet. Efter 1766 förmeras yrkare det på stämde, det han börre uti
pe nyssla alminstone. Sällagten utan någon jämnförföring med grannarna
som hafva en och annan förmån vid sine fäbodar enot honom som
af nåd har sine vid Skogstjern, detta utplånas ville jämlika, efter
en del af dem afsten köpt sine fäbodesfätten, men på det han
skulle vara nöjs med Sjätte Latten, modernas graderingen af und-
landet. Raskifran 8 till 6. hvaraf så stor del, näm. 2. Tine-
de köpt, på 1766 det dermed ned sattes till 6 köpt. jämte för-
kran framgent utan klander och jämnförföring så behålla den
omåtte Ålfvansbromsgrän, som är ungerar att halft gilling land.
Andra grannarna lät uti Rindes till. Lunde. Lunde. Lunde.

I kartmaterialet hittar man ofta redogörelser som är mycket intressanta för släktforskare.

Äldre geometriska kartor visar
främst åker- och slåttermark.
Dessutom anges vem som ägde
marken.

*De yngre geometriska kartorna
visar större sammanhängande
ytor än de äldre. Man finner ofta
ganska detaljerade uppgifter om
exempelvis vilka som bott i en by.*

Om kartor i samma skala från olika århundraden placeras ovanpå varann får man en bra bild av hur landskapet och bebyggelsen har förändrats.

Ett annat sätt som innebär att landskapsbilden förtydligas är att lägga en historisk karta på en höjdmodell.

Från sidan 4

tidsperioder kan läggas på varann och på så sätt redovisa förändringar i en by eller i ett landskap.

Björn Peck visade under sitt anförande en historisk karta som lagts på en höjdmodell. Det presenterades sedan i en filmsekvens som mycket liknade att flyga med helikopter över det historiska landskapet. En mycket tydlig illustration till exempel inför beslutsfattare då områden i en kommun ska bebyggas.

Del av kulturlandskap

– Om man kan visa att något är en del av ett kulturlandskap väcker man intresse, sa Björn Peck.

– Man kan hämta så mycket information från de historiska kartorna. Vi tar fram ett grundmaterial som man kan jobba vidare med.

Kulturmiljövården är bara ett användningsområde för de historiska kartorna. Det digitaliserade kartmaterialet kan användas i många olika sammanhang. Naturvården, Jordbruksverket, Vägverket och skogsbruket behöver kartmaterialet och använder det.

70 000 kartor skannade

De historiska tryckta kartorna finns förvarade i länens lantmäterikontor och hos Lantmäteriverket i Gävle.

Skifteskartorna gjordes i flera exemplar. Det exemplar som sändes till markägaren finns oftast inte kvar i dag. Ett koncept gick till landshövdingen. Det finns nu i lantmäteriets arkiv i respektive län. Det renritade exemplaret som gick till kronan finns nu i forskningsarkivet i Gävle.

– Riksantikvarieämbetet och Lantmäteriverket har skannat cirka 70 000 kartor, främst 1700-talsmaterialet. De finns nu direkt tillgängliga via Internet eller på CD i en avtalstjänst.

Till glädje för släktforskare

Att de inskannade kartorna blir tillgängliga för var och en är något som släktforskare har stor glädje av. Kartorna och textbilagorna är mycket intressanta för kartläggning av byar och för personuppgifter.

De digitaliserade kartorna hittar man på Lantmäteriets kartsökfunktion. Adressen är www.lantmateriet.se.

Där visas kartorna som lågupplösta bilder i ett litet fönster för den som vill beställa. Kartorna lagras dock i databasen som högupplösta tiff-bilder och håller mycket bra kvalitet. Kartmaterialet är dock inte rektifierat och georefererat.

De generella reglerna för upphovs-rätt finns också tillgängliga i Lantmä-teriverkets webbsajt.

Enligt planerna ska samtliga kartor i Lantmäteriets forskningsarkiv till och med storskiftet vara skannade och tillgängliga senast nästa år.

Stora datamängder

För närvarande skannar Lantmä-teriverket också de regionala för-rättningsarkiven. Hittills är 2–3 län färdigskannade. När arbetet är klart kommer det digitala arkivet att inne-hålla mycket stora datamängder. Be-räkningen ligger kring en miljon MB.

Avslutningsvis redovisade Björn Peck också en annan syn på de histo-riska kartorna än bara användningen i kulturmiljömiljövården.

– Jag tycker att det här arbetet är så roligt. Kartorna är så vackra. Det är en anledning till att jag jobbat så länge med det här.

Det finns en del litteratur för den som vill fördjupa sig i ämnet his-toriska kartor.

- **Fårad mark.** Handbok för tolk-ning av historiska kartor och landskap *) (Bygd och natur)
- **Digitala historiska kartor.** Till-lämpningar i GIS för kulturmil-jövården (Riksantikvarieämbe-tet)
- **Historiska kartor.** Begrepps-och informationsanalys inför en anpassning till GIS (Riks-an-tikvarieämbetet)
- **Ättebackar och ödegården** (Riksantikvarieämbetet)

Den som vill läsa mer om histo-riska kartor på nätet kan söka på Riksantikvarieämbetets adress www.raa.se/dhk/index.asp och geodataenheten vid Stockholms universitet som har adressen www.humangeo.su.se/gpu.

*) Rekommenderas av Björn Peck

Gå in på adressen www.lantmateriet.se och klicka vidare till Historiska kartor.

Kartorna visas lågupplösta med Lantmäteriets logga snett över kartbilden. De kartor som beställs är dock högupplösta av bra kvalitet (och givetvis utan logga).

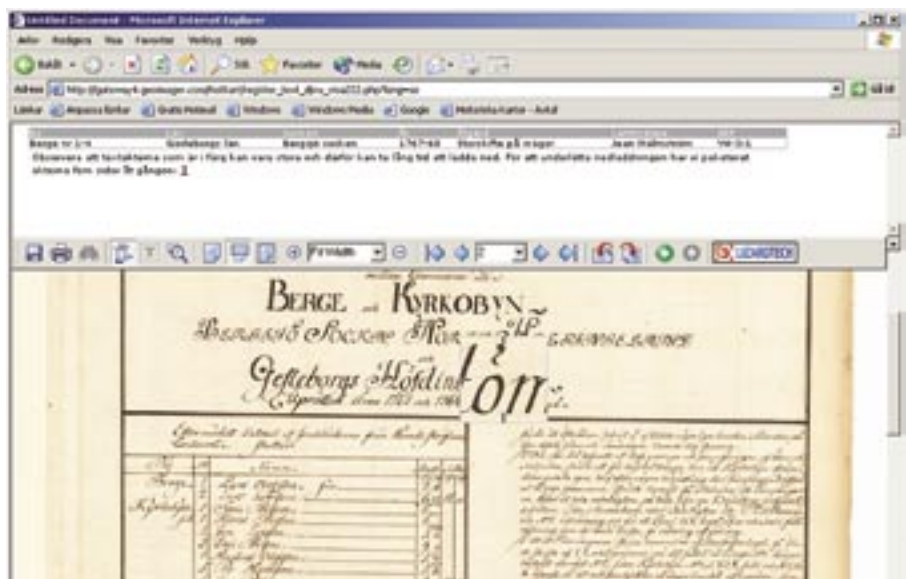
Det finns också uppgift om vad kartan kostar att beställa.

Texter angående de fastig-heter som finns med på kartan kan också läsas i det lilla fönstret.

Ett exempel på vad man kan läsa om fastigheterna i textakterna. Här gäller det Berge och Kyrkobyn i Bergsjö socken.

Disbytfaddrarna Rolf Eriksson, Gunnar Bergstedt och Charlotte Börjesson var tre av deltagarna i Disbytgruppen.

Föreningens "generalmönstring"

I mars var det årets stora "generalmönstring" inom DIS. För sjunde gången anordnades en funktionärsträff och den här gången hade över 80 av föreningens 150 funktionärer mött upp på Valla folkhögskola i Linköping.

– Det är ett mycket bra resultat, sa föreningens ordförande Sture Bjelkåker då han inledde träffen.

Funktionärsträffarna har tillkommit för att faddrar, utbildare, tidsningsredaktörer, Disbytombud och styrelseledamöter i regionerna ska få diskutera gemensamma frågeställningar.

Åtta grupper

Samtalen pågick både under lördagen och söndagen i åtta olika grupper.

Programutvecklingsgruppen (PUG) leds nu av Elisabet Bergkvist och Olle Fåk sedan Lars Blomberg efter många år lämnat Disgenarbetet. Efter ett upprop i Diskulogen har ytterligare

14 personer anmält sitt intresse för utveckling och Disgen.

Grupperna för PUG, Disgenfaddrar och utbildare överla delvis gemensamt. Uppdateringar av Disgen fanns givetvis med på "dagordningen".

Kunskapsdatabas

Utbildarna redovisade också att de kommer att lägga upp en kunskapsdatabas för Disgen-användare. Den ska man kunna nå via DIS webbsajt. En del av innehållet ska komma från det som redan förmedlats av regionföreningarna. Annat kommer en särskild grupp att själv producera. Förutom publicering på webbsidorna kommer arbetet att resultera i en rad artiklar i Diskulogen. De två första presenteras i detta nummer.

Faddrarna för Holger-användare använde den mesta tiden åt att gå igenom en ny Holgerversion. Inte mindre än 57 olika konkreta frågeställningar gick gruppen igenom i den betaversion av Holger 7 som förelåg i Linköping.

Mac/Reunion-faddrarna gick igenom funktioner och finesser i

Reunion. Gedcom-funktionen var en frågeställning som skapade en hel del diskussion – precis som vid tidigare funktionärsträffar.

Disbytombuden ägnade en hel del diskussionstid åt de svar som kommit på den enkät som var införd i föregående nummer av Diskulogen. Det kom nämligen in många kommentarer om just Disbyt. En annan "givande diskussion" i gruppen var hur man rättar till olikheter och fel i det material som skickas in. Utan dessa rättelser blir det svårt att söka i databasen.

Eldsjälar behövs

Styrelsegruppens samtalsämne var DIS organisation. Det stora avståndet mellan medlemmarna i vissa regionföreningar är ett dilemma. Man konstaterade att det behövs eldsjälar inom regionerna som kan engagera sig i lokal verksamhet. Gruppen var också helt enig om att regionföreningarna inte ska bedriva en verksamhet som tar över de lokala släktforskarföreningarna.

BERNT STENMARK

Mac-faddrarna funderar över finesserna i Reunion.

FOTO: JAN NILSSON

Gunnar Wenngren (med mikrofonen) var årsmötesordförande och Ingvar Kärrdahl vice mötesordförande. Maria Holmgren (i bakgrunden) var utsedd till sekreterare.

Åtta nya medlemmar om dagen

Föreningen DIS utvecklas starkt på medlemssidan. I ordförande Sture Bjelkåkers redogörelse i årsmötet framgick att det nu tillkommer i medeltal åtta nya medlemmar varje dag.

– I januari trodde vi den 20 000:e medlemmen skulle anmäla sig i mitten av maj. Nu ser vi att det i stället blir redan i början av april, sa Sture Bjelkåker.

Årsmötet hölls i Linköping den 21 mars och medlemsantalet var då 19 900. Ökningen är cirka 3 000 nya medlemmar per år, vilket innebär åtta nya per dag om man delar upp antalet på årets samtliga dagar. Föreningens årliga nettoökning är 1 900, eftersom medlemmar också lämnar föreningen av olika skäl.

En fråga i årsmötet var Mac-användarnas möjlighet att få en egen version av Disgen. Det var Mac-faddern Helge Olsson som tog upp frågan då föreningens riktlinjer för verksamheten diskuterades.

Vill utveckla för Mac

Sture Bjelkåker redovisade att styrelsen gärna ser att DIS kan återuppta

utveckling av programvara för Mac. Försök har gjorts, men de har inte kunnat fullföljas. Också fortsättningsvis är de cirka 600 Mac-användarna i föreningen hänvisade till den svenska översättningen av programmet Reunion.

Disfor för Windows

En annan programfråga som togs upp på årsmötet var ett förslag om att göra en Windows-version av programmet Disfor. Programmet används för att ta fram släktforskarförteckningar och finns i DOS-version. Det framkom på mötet att det finns en norsk programvara som kan översättas till svenska och därmed kan användas för släktforskarförteckningar. Frågan överlämnades till styrelsen för handläggning.

Årsmötet beslutade också ändra stadgarna på en punkt. Antalet ordinarie ledamöter i styrelsen utökas från sju till nio ledamöter. Suppleanter

ska inte utses. Styrelsens sammansättning redovisas på annan plats i Diskulogen.

Två ledamöter i den tidigare styrelsen avgick. Björn Hellström har varit ledamot i nio år och Maria Holmgren har varit ledamot i sex år. Hon har också fungerat som sekreterare. Båda avtackades med diplom och presentkort.

BERNT STENMARK

Björn Hellström och Maria Holmgren lämnade DIS-styrelsen och avtackades med diplom och presentkort.

FUNKTIONÄRERNA

Redaktörerna för "bladen" ovan
och Disbyt-ombuden till vänster, ...

... program-
utvecklarna ...

... och Holger-
faddrarna.

Disgen-faddrarna ovan,
Mac/Reunion-faddrarna till höger ...

... och utbildarna på bilden nedan.

FOTO:
BERNT STENMARK

Föreningen DIS

verksamhetsberättelse 2003

(föreningens 23:e verksamhetsår)

STYRELSEN HAR UNDER ÅRET bestått av:

Ordförande

Sture Bjelkåker, Linköping

Vice ordförande

Olof Cronberg, Växjö

Sekreterare

Maria Holmgren, Åkersberga

Kassör

Gunder Grüning, Linköping

Christer Gustavsson, Linköping

Björn Hellström, Bandhagen

Bo Kleve, Linköping

Monika Krantz, Oxie,

ordinarie från 23 mars

Kjell Weber, Torslanda,

ordinarie från 23 mars

Suppleanter:

Marianne Munktell, Falun

Eva Dahlberg, Jönköping

Rolf Eriksson, Vikingstad,

från 23 mars

Gunnar Bengtsson, Hässelby,

från 23 mars

Styrelsen har haft fyra protokollförda sammanträden, och verkställande utskottet ytterligare tre. De sex regionföreningarnas ordföranden har varit adjungerade till styrelsen. DIS årsmöte hölls 23 mars i Linköping med bl a föredrag av Cecilia Hägerhäll om genetik och genealogi.

ANTALET MEDLEMMAR i föreningen uppgick vid verksamhetsårets slut till 18 950 (förra året 17 200). Drygt 40 % av dessa var även medlemmar i någon av regionföreningarna, vilka under året erhållit ekonomiskt stöd från DIS för regional verksamhet. Regionföreningarnas verksamhet framgår av egna årsberättelser.

Ca 70 DIS-faddrar – med inriktning på DISGEN och ett par andra släktforskarprogram – har varit verkamma. Deras insatser är en avgörande del av medlemsservicen.

Forskarstugan i Gamla Linköping

drivs i samarbete med Östgöta Genealogiska Förening och har hållits öppen för medlemmar och andra besökare varje vardag, och dessutom – genom våra stugvärdars försorg – på helger under sommaren samt vissa kvällar under vinterhalvåret.

Antalet besökare under året kan uppskattas till ca 6 000.

DIS OCH REGIONFÖRENINGARNA deltog i augusti med utställningar vid "Släktforscardagar 2003" i Ronneby. Vid den årliga stämman för Släktforskarförbundet representerades DIS av fyra ombud. Regionföreningarna deltog som nyblivna medlemsföreningar i förbundet för första gången med egna ombud. Vid stämman hedrades Thea Hälleberg med årets Victor Örnbergs-stipendium för sina forskningar om samesläkter presenterade i bokverk, utgivna av DIS.

DIS var även representerad vid förbundets förtroendemanna-konferens i Skellefteå i mars 2003. I övrigt har DIS verksamhet presenterats vid ett flertal möten och kurser runt om i landet, i de flesta fall genom regionföreningarnas försorg.

DIS HAR VARIT REPRESENTERAD vid flera internationella aktiviteter, bl a Nordisk släktforskarträff i Mariehamn, Åland, och Släktforscardagar i Schwerin, Tyskland.

Över 10 000 medlemmar har hittills skaffat version 8 av DISGEN, inräknat ca 1 900 program som distribuerats till nya användare under året. Av ca 17 500 DISGEN-användare totalt sedan 1982 är drygt 80 % fortfarande medlemmar i föreningen. En förstärkning av organisationen för DISGEN-verksamheten har inletts.

I DATABASEN DISBYT för anbyte med

dator deltar ca 4 300 medlemmar med utdrag ur sina släktdatabaser, motsvarande uppgifter om ca 5 miljoner personer. Ca 1/5 av alla personer födda i Sverige 1750–1900 är representerade. Antalet sökningar har varit ca 500 000 per månad. Under året har ett antal Genline-abonnemang utlottats bland inlämnare till DISBYT för att stimulera till ökat deltagande.

DIS Arkiv för framtida bevarande av medlemmars släktdata innehåller uppgifter från ca 85 medlemmar. 6 av dessa är avgångna ur föreningen, referenser till deras material har lagts i DISBYT.

DIS HEMSIDA har under året bl a kompletterats med en rutin för anpassning av digitala kartor till kartfunktionen i DISGEN. Aktiviteten i den nya diskussionsarean DIS Forum ökar sakta, men är fortfarande förhållandevis låg.

Medlemsbladet Diskulogen med Släktforskarnytt, har under året fått ny redaktör, Bernt Stenmark. Tidningen har under året utkommit med 4 (3) nummer, och ges numera ut i fyrfärgsutförande.

MARKNADSFÖRINGEN AV FÖRENINGEN och dess verksamhet har utökats under året, vilket är en del av förklaringen till den fortsatt mycket goda medlemsutvecklingen.

På DIS kansli har Ragnhild Bergström, Urban Windahl och Roland Karlsson tjänstgjort. Genom APR-tjänster har under verksamhetsåret viss registrering av kyrkböcker m m kunnat utföras. Beträffande ekonomiska förhållanden hänvisas till styrelsens förvaltningsberättelse.

STYRELSEN

DIS ekonomi 2003

Här återges i sammandrag DIS budget, resultat och balans för 2003, samt det förslag till budget för 2004 som styrelsen antog i januari och som behandlades på årsmötet den 21 mars.

Resultaträkning (belopp i tusental kr)

	Budget 2003	Utfall 2003	Budget 2004
Intäkter			
Medlemsavgifter	1900	1804	2050
Försäljning till medl	980	1331	1060
Övrigt inkl räntor	130	97	105
	3010	3232	3215
Kostnader			
Kopiering o tryck	390	521	560
Porto o distribution	390	410	450
CD mm o program	120	53	75
Bidrag regionfören	200	448	220
Personalkostnader	760	588	755
Div tjänster	100	58	85
Resor, kost, logi	270	179	245
Hyror o leasing	105	80	100
Tele, Internet	85	94	105
Inventarier inkl avskrivn	80	47	75
Annonser, PR, utställn	205	184	200
Förbundsavgift	70	71	75
Övrigt	185	223	190
Årets överskott	50	276	80
	3010	3232	3215

Balansräkning

	Ing.balans 1 jan 2003	Utg.balans 31 dec 2003
Tillgångar		
Likvida medel	2967	4084
Fordringar	16	18
Inventarier	109	104
	3092	4206
Skulder och Eget kapital		
Förutbetalda medlemsavg	131	825
Skulder	418	562
Årets resultat		276
Eget kapital	2543	2543
	3092	4206

Kommentarer

Det egna kapitalet inklusive årets överskott motsvarar 149 kr per medlem, dvs föreningen har ca 1,5 årsavgifter "i reserv".

I budgeten har styrelsen försiktigt räknat med 20 500 medlemmar i oktober 2004. Budgeten förutsätter vidare oförändrad medlemsavgift 100 kr vilket beslutades av årsmötet 2003. Härav går 25 kr som administrativt bidrag till respektive regionförening för de medlemmar som är regionanslutna. Om överskott relativt budgeten uppstår under året är policyn att ungefär hälften av detta går som extra anslag till regionföreningarna.

Föreningen har haft tre anställda (2,75 tjänster) fram till 30 juni, därefter två (2,0 tjänster), i kansliet och Forskarstugan för löpande medlemsservice, hemsidan m m. Redaktörstjänsten för Diskulogen har inköpts, därutöver har inga arvoden utgått till styrelse, programutvecklare eller övriga funktionärer.

STURE BJELKÅKER
ORDF

DIS ordförande Sture Bjelkåker redogjorde i årsmötet för verksamhetsberättelsen och föreningens ekonomi.

Nu startar vi en ny artikelserie

Lär dig mer om Disgen 8

Det har länge funnits ett behov av enkla beskrivningar av hur man arbetar med Disgen. Flertalet artiklar i Diskulogen har hittills oftast riktat sig till de användare som redan kan mycket om systemet och som vill veta mera. Men det finns många som skulle vilja få lite mer grundläggande information.

*Installation,
inmatning,
utskrift,
sökning,
inställningar,
import,
orter,
källor...*

Nyligen tillsattes en arbetsgrupp på tre personer som kommer att skriva och ta fram artiklar med temat "Lär dig mer om DISGEN 8". Det är Eva Dahlberg från DIS styrelse, Ingvar Kärrdahl, ordförande i regionföreningen DIS-Småland och Sten-Sture Tersmeden, utbildare inom DIS-ÖST och sammanhållande i gruppen.

När man köper programmet medföljer visserligen en utförlig handledning, men vi anser att den kan utvecklas och kompletteras. För nybörjaren finns också ett flertal kurser som främst regionföreningarna och bildningsförbunden står för. Artiklarna som planeras skall alltså ses som ett komplement till den tryckta handledningen och till kurserna.

Det finns många områden

att behandla: Installation, inmatning, utskrifter, sökning, inställningar, DISBYT, import, orter, källor, hjälpmedel etc. Men vi vill inte uppfinna hjulet! Vi vet att det redan finns mycket skrivet i form av korta tips, omfattande beskrivningar och lathundar.

Genom att idogt leta sig igenom regionföreningarnas hemsidor och tidningar kan Disgen-användaren hitta en hel del matnyttigt. Vi vill gärna få lyfta fram det materialet och göra det lättare tillgängligt för alla. Vi vänder oss med denna skrivning till de lokala föreningarna med önskan om att kunna få använda det existerande materialet, givetvis med angivande av källa, och att eventuellt få bearbeta det.

Kontakta Sten-Sture på e-mail [sst@transit.se](mailto:ss@transit.se).

Arbetsgruppen ser flera sätt att göra allt material enkelt tillgängligt. Tidskriften Diskulogen blir det primära sättet, och då tidskriften finns tillgänglig på nätet blir också artiklarna åtkomliga den vägen.

Vissa funderingar finns på att skapa någon form av bibliotek på nätet. Vi tror nämligen att det redan skrivna skulle kunna bli tillgängligt snabbare på det sättet. Med nuvarande utgivningstakt för Diskulogen skulle det ju annars dröja flera år innan vi hunnit beskriva hela det omfattande Disgen-systemet.

Vi vill gärna få läsarnas önskemål om innehåll i kommande nummer av Diskulogen. Sänd dem främst till Sten-Sture, e-mail se ovan.

Ingvar Kärrdahl, Eva Dahlberg och Sten-Sture Tersmeden kommer att lotsa Diskulogens läsare genom olika funktioner i Disgen 8.

STEN-STURE TERSMEDEN

Så uppdaterar du ditt släktforskningsprogram

AV INGVAR KÄRRDAHL

I samband med fadderkontakter, utbildning och medlemsmöten visar det sig att det är förvånansvärt många medlemmar som aldrig uppdaterar sitt Disgenprogram. Ofta tycks detta bero på viss osäkerhet om hur detta går till när uppdateringsfilen behöver hämtas via Internet. Dessutom uppfattas inte behovet av att uppdatera som tillräckligt angeläget.

När denna artikel går i tryck finns en helt ny uppdatering (främst buggfix) till Disgen 8.0 tillgänglig, närmare bestämt Disgen 8.0d. Vi inleder därför våra enkla handhavandeartiklar med en steg-för-steg-instruktion om hur en

uppdatering går till med filhämtning och installation av uppdateringen. Att det kommer en uppdatering av programmet får du alltid reda på när du går in på DIS hemsida. Dessutom meddelas det i Diskulogen samt i regionföreningarnas medlemsblad.

EN OMINSTALLATION eller en uppdatering av programfilerna påverkar inte själva datafilerna, det vill säga det material som du själv matat in i programmet. Trots detta bör man ta som en god regel att alltid ta en säkerhetskopia innan dessa åtgärder genomförs. Är du osäker om säkerhetskopieringen så kontrollera i instruktionsboken eller tag kontakt med någon fadder.

Eftersom uppdateringarna rättar till små programfel, som uppmärksammas av oss användare, samt även innehåller små enkla förbättringar av pro-

grammet, bör man alltid uppdatera till den senaste versionen. Observera att senaste uppdateringsfil innehåller de tidigare uppdateringarna. Har du t.ex. Disgen 8.0 kan du direkt ladda hem uppdateringen till 8.0d som innehåller alla mellanliggande uppdateringar.

VI REKOMMENDERAR alltså alla som har DG8.0 eller DG8.0a-c att hämta hem version 8.0d och inte ta hem någon av de mellanliggande versionerna.

Uppdaterade HTML-mallar och språkfiler finns medtagna i ver 8.0d men uppdateringen av dessa måste du göra manuellt i din dator enligt de anvisningar som finns på DIS hemsida där du hämtade uppdateringsfilen.

Här följer nu en steg-för-steg-instruktion om filhämtning och installation av uppdateringen.

Så här gör du när du hämtar filen

1. Gå in på Internet och gå till DIS hemsida: www.dis.se
2. Under DIS-trädet i vänsterkanten ska du leta upp rubriken: "DIS-GEN: Program + demo" som du ska klicka på.
3. I nästa bild letar du upp rubriken: "Om du har DG8". Klicka sedan på: "- Uppdateringar Tips och råd".

DISGEN 8 demo	Om du ännu inte har DISGEN 8 kan du ladda hem en demo-version och prova på
Tips och råd	Här finns tips och råd om hur du kan gå tillväga för att utnyttja DISGENs alla möjligheter och få ut det mesta av programmet
Problem	Om du upplever ett problem med DISGEN kan du här se efter om det finns en lösning eller ett sätt att komma förbi
Uppdateringar	Här finns uppdateringar av DISGEN 8 som du kan ladda hem och installera

4. På sidan du nu kom in på hittar du en tabell och på sista raden finns rubriken "Uppdateringar", som du nu ska klicka på.

Version	Installationsfil	Storlek	Rättelser
8.0a	dg8u-80a.exe	602 kbyte	Se lista
8.0b	dg8u-80b.exe	1349 kbyte	Se lista
8.0c	dg8u-80c.exe	1596 kbyte	Se lista
8.0d	dg8u-80d.exe	1765 kbyte	Se lista
Nästa	(ej tillgänglig ännu)		Se lista
Uppdaterad korta	dg8update.exe	5153 kbyte	Beskrivning

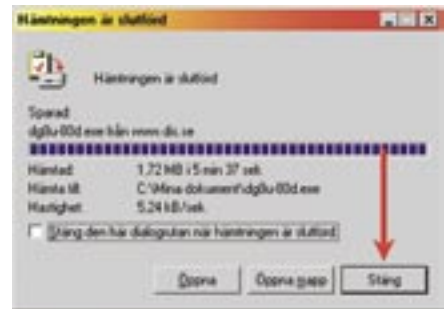
5. Även på nästa sida finns längst ner en tabell. Här finns de olika uppdateringarna. Leta upp raden där det står "8.0d".

Forts på nästa sida

6. Dubbelklicka nu på namnet för filen som du ska ladda hem "dg8u-80d.exe". Du får nu en fråga om filhämtning och där väljer du alternativet "Spara". Sedan får du en fråga om var du vill spara filen och du väljer själv en plats där du lätt kan hitta den, t.ex. i "Mina dokument".

7. Har du bredbandsanslutning går den här filhämtningen på några sekunder eller som i detta exempel med vanligt modem där det tagit några minuter att få hem filen. När hämtningen är slutförd klickar du på "Stäng" och sedan kan du även stänga din internetuppkoppling

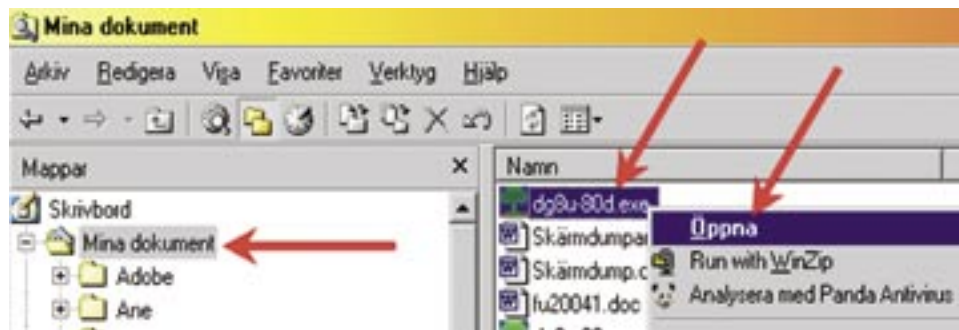

Så här installerar du uppdateringen

Själva installationen av uppdateringen går till på nästan samma sätt som grundinstallationen av Disgen. Om du vid grundinstallationen av Disgen accepterade placeringen av Disgens

programfiler är uppdateringen helt problemfri. Om du däremot angav och valde en annan plats måste du under den här installationen ange samma plats för programfilerna. I den

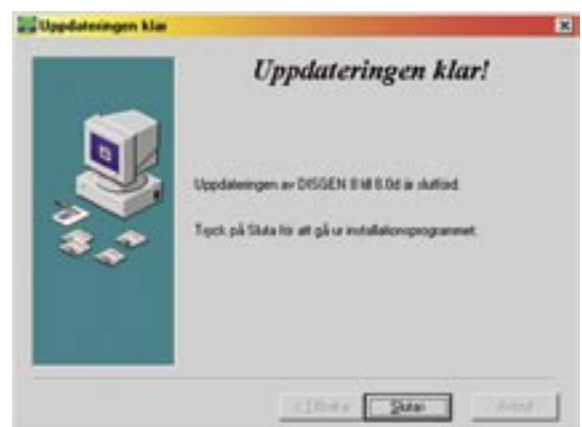
följande steg för steg beskrivningen förutsätts normal placering av programfilerna.

1. Leta nu upp den hemtagna uppdateringsfilen "dg8u-80d.exe", med hjälp av "Utforskaren". Högerklicka på filen och klicka sedan i popup-menyn på alternativet "Öppna".

2. Nu startar uppdateringsprogrammet automatiskt och du behöver bara följa instruktionerna.

3. När du kommer till den här bilden, kan du välja alternativet "Nej".

4. I den sista bilden klickar du på "Sluta" varefter uppdateringen är klar.

Att Disgen nu är uppdaterat till den nya versionen ser du i texten till genvägarna där du startar Disgen samt överst till vänster i skärmbilden när du arbetar i Disgen.

Lycka till med din uppdatering och tänk på att faddrarna gärna hjälper till om det skulle uppstå problem.

Ställ in bildskärmen på det sätt **du** vill ha den

AV INGVAR KÄRRDAHL

Bildskärmsarbete är numera för många ett begrepp i yrkeslivet. Det är ett omfattande begrepp som i sin helhet inte kommer att beröras i den här artikeln om inställningar i Disgen. Jag ska visa möjligheterna att i Disgen göra egna skärminställningar samt rekommendera några bra inställningsval.

De två begrepp jag tänker behandla och ta hänsyn till är perception (förnimmelse, varseblivning) och kontrast.

Ju högre kontrast man skapar i en text mellan bokstäverna och papperet, eller som i vårt fall bildskärmsytan där vi skriver vår text, desto lättare är det att läsa texten. Generellt sett får man således den bästa läsbarheten med svart text på vit bakgrund.

Man talar även om färgkontrast t. ex mellan rött och blått, men detta är ingen bra lösning då det gäller att göra en text lätt att läsa.

Vi har säkert alla strukit under, eller med en **markeringspenna** markerat viktig text för att på detta sätt varsebli, förnimma eller lätt uppfatta just detta ställe i texten. I Disgen finns möjligheter att göra vissa inställningar så att vi uppnår dessa fördelar. De inställningar som vi ska gå igenom i detta fall är familjeöversikten, notisfönstret samt byggda taylor.

Familjeöversikten

Vi börjar med att titta på Disgens grundinställningar i familjeöversikten. *Bild 1.*

I den valda rutan – i detta fall är det centrupersonen – ser vi att det är mörkblå fetstilad text på grå botten. Kontrasten är låg och bygger

i huvudsak på färgkontrast. (För personer med någon form av färgblindhet kan detta i stället ytterligare minska kontrastverkan).

Övrig text i familjeöversikten är svart på grå botten som även det innebär låg kontrast.

Observera även att föräldrar och far- och morföräldrar endast visas utan rad för yrke. Dessutom kan noteras att far- och morföräldrar visas utan giftesnotisen.

Blicken söker sig

I *bild 2* är den valda rutan inte centrupersonen. Här märks det mycket tydligt att blicken inte dras till den ruta som man har valt. Blicken måste liksom söka sig över bildskärmen för att hitta den valda rutan, som är farfar uppe till vänster.

I Disgen utgör de nu påpekade olägenheterna inte något som helst problem eftersom programmet innehåller goda inställningsmöjligheter i dessa avseenden.

Klicka på rubriken "Inställningar" och välj därefter "Skärmen". *Se bild 3.*

Vi kommer då in i ett fönster med ett antal in-

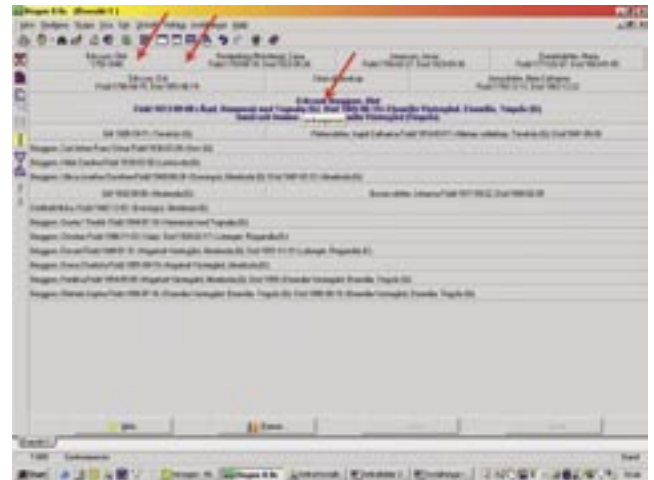

Bild 1

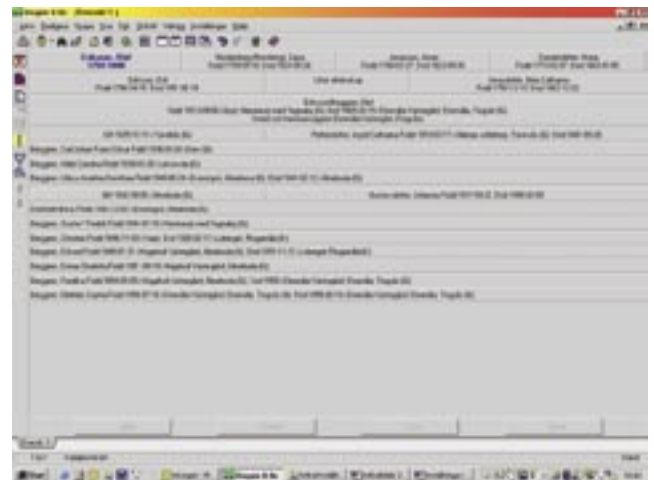

Bild 2

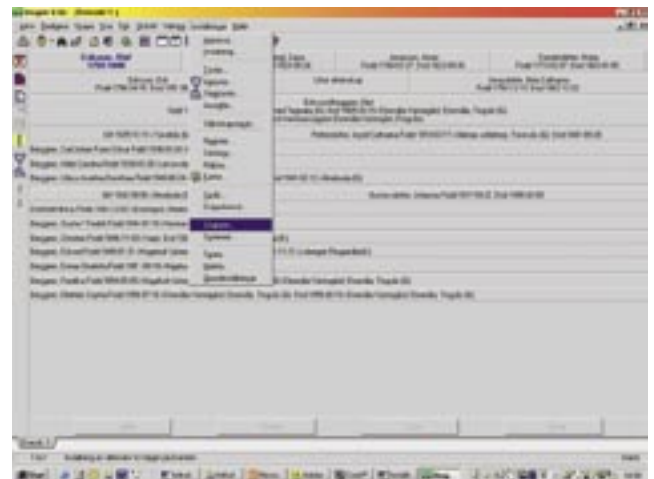

Bild 3

ställningsmöjligheter. Överst finns tre stycken flikar. Kontrollera att den första fliken "Familjeöversikt" är vald. Se bild 4.

Börja med att sätta en bock i rutan "Visa giften för dessa".

Nästa steg är att öka antalet textrader för far och mor samt för ff, fm, mf, mm. Markera att vi vill ha tre textrader för dessa. Kontrollera att alternativet "Så mycket som ryms" är markerat.

Det är nu dags att välja textfärg och rutans färg för såväl "Vald ruta" som för "Ej vald ruta".

I alternativraden för "Vald ruta" ska du klicka på knappen "Textfärg".

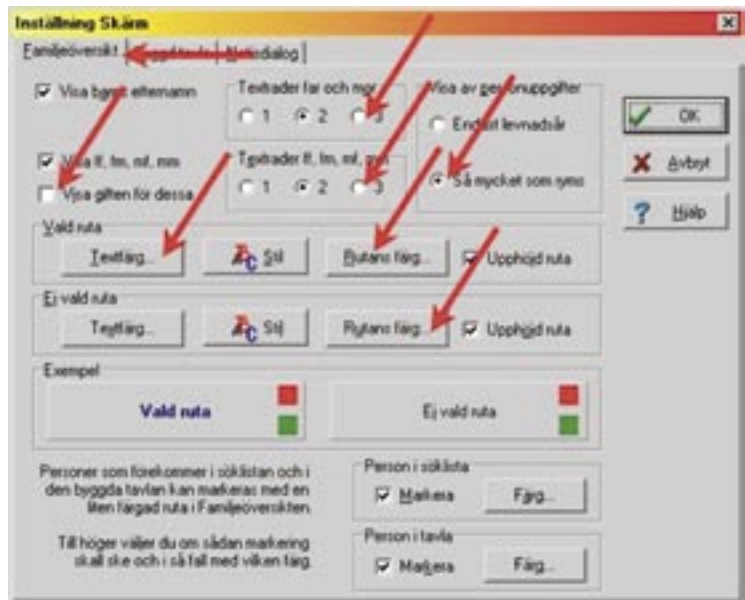

Bild 4

Bild 5

Det kommer då upp en färgpalett där du ska markera den svarta färgen som finns i det nedre vänstra hörnet. Se bild 5. Klicka sedan på "OK" i palettfönstret.

Nu ska vi ändra den valda rutans färg. Klicka på knappen "Rutans färg". I paletten väljer du sedan den gula färgen varefter du stänger färgpaletten med "OK". Se bild 6.

I alternativet "Ej vald ruta" har texten redan rätt färg, "svart" som vi önskar. Vi klickar därför direkt på "Rutans färg" i färgpaletten markerar du den vita rutan nere till höger och bekräftar som tidigare med "OK". Se bild 7.

Ditt inställningsfönster ska nu se ut som på bild 8.

Bild 6

Bild 7

Bild 8

Vill du ändra teckensnitt och textstorlek i familjeöversikten klickar du på knappen "Stil".

Stäng fönstret genom att klicka på "OK".

I *bild 9* ser vi nu resultatet av vårt arbete med inställningarna för familjeöversikten.

Byggtavla och notiser

Även i "Byggtavla" (An- och stamtavlor) och under fliken "Notiser" i "Ändra personnotiser" behöver vi göra motsvarande ändringar. *Bild 10 och 11.*

Börja med att åter öppna fönstret med inställningsalternativen under "Inställningar" och "Skärmen". I fönstret "Inställning skärm" väljer vi den här gången fliken "Byggtavla".

Med ledning av *bild 12* ändrar du den röda textfärgen till svart text i

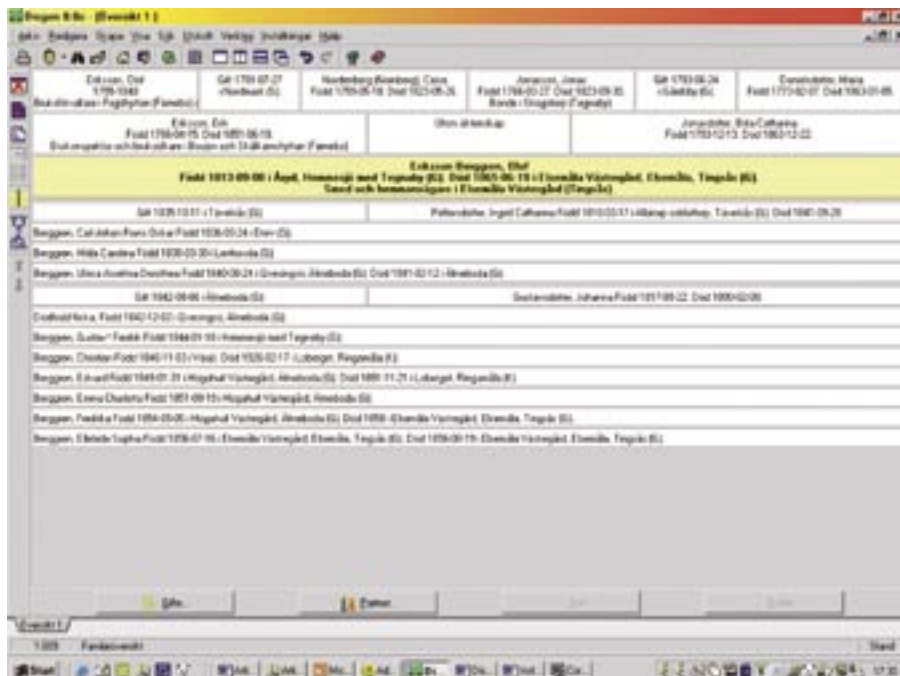

Bild 9

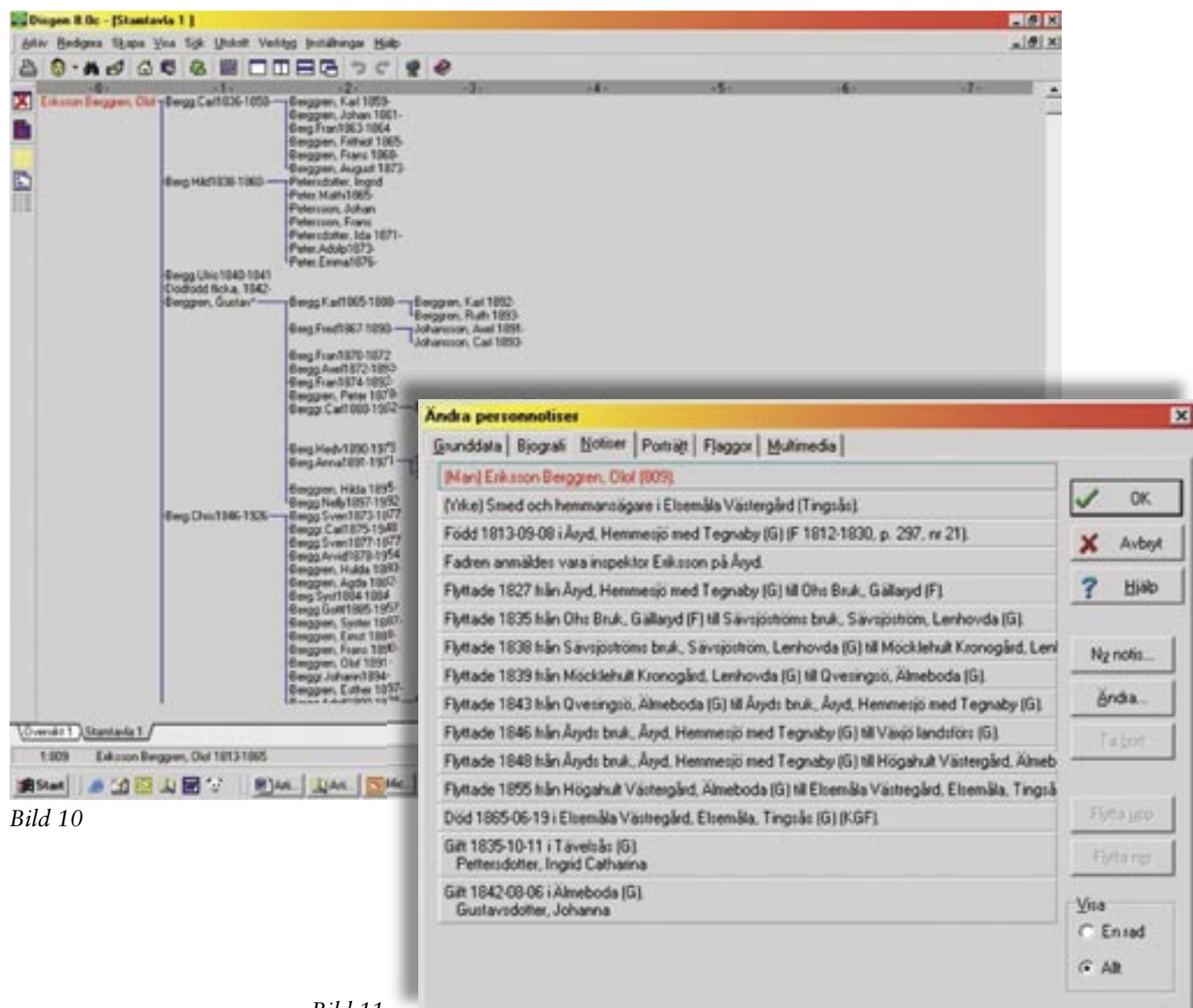

Bild 10

Bild 11

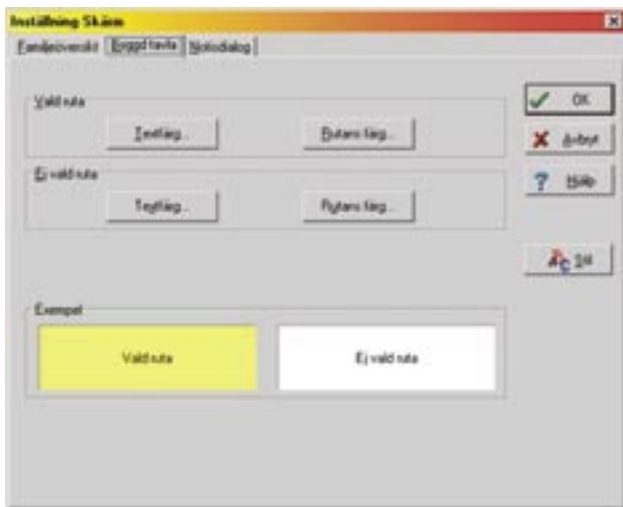

Bild 12

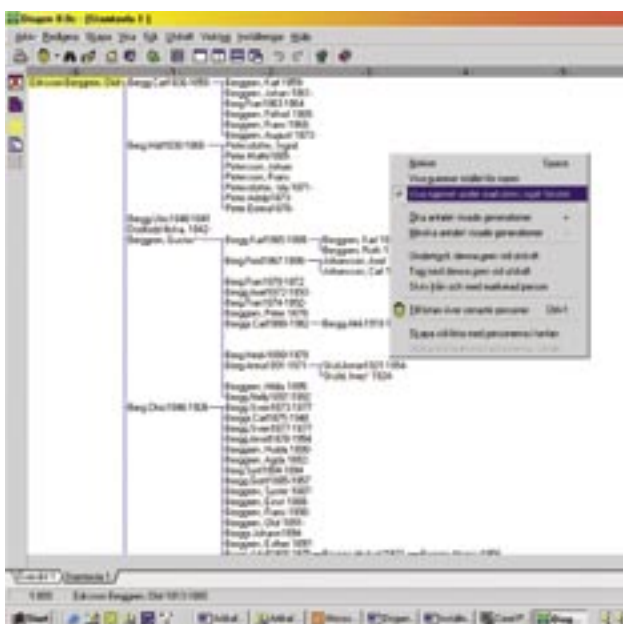

Bild 13

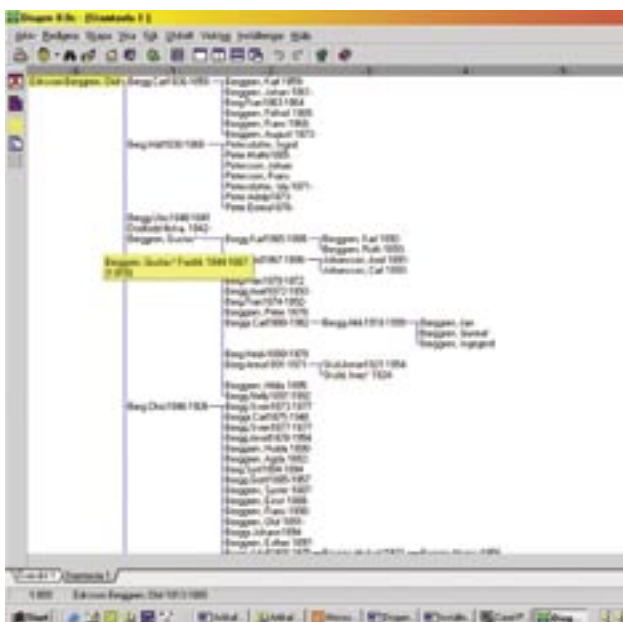

Bild 14

”Vald ruta” samt rutans färg till samma gula färg som tidigare. I ”Ej vald ruta” accepterar du textfärgen men ändrar ”Rutans färg” till vit liksom i familjeöversikten.

På motsvarande sätt väljer du sedan fliken "Notisdialog" och gör exakt samma färginställningar. Därefter bekräftar du dina val genom att klicka på "OK". Din byggda tavla och din notisdialog ska nu ha blivit mycket lättare att läsa.

Sista finessen

Vi börjar med att skapa en stamtavla. *Se bild*

Placera därför muspekaren på en tom yta på stamtavlan och högerklicka. I den popupmeny som då kommer fram, markerar och klickar du på alternativet "Visa namnet under markören i eget fönster".

Nu kan du prova den här inställningen genom att hålla muspekaren över ett namn i den byggda tavlan. I det lilla gula fönstret visas då perso-

nens förnamn, efternamn, födelseår, dödsår samt numret i databasen. *Se bild 14.*

Spara inställningarna

Den möda vi lagt ner på att göra bra inställningar i Dis-gen ska vi också spara så att vi slipper att göra om dem igen.

Gör så här för att spara inställningarna: Klicka på "Inställningar" och markera och välj "Spara" så kommer en ny dialogruta upp "Spara inställningar på fil". *Se bild 15.* Som filnamn kan du skriva t.ex. "Min skärm". Klicka

sedan på "Spara". Filen sparas nu under namnet "Min skärm.ini". Om du av någon anledning skulle förlora dina gjorda inställningar gör du så här: Klicka på "Verktyg" och välj sedan "Hämta". Klicka på filen "Min skärm.ini" så att den kommer in på raden "Filnamn" och klicka sedan på "Öppna" och du har fått tillbaka dina skärminställningar i Disgen.

Lycka till med att göra bra skärminställningar!

Bild 15

ANMÄL ALLTID ändrad postadress, telefon, e-postadress, webb-sida till DIS expedition för att säkerställa korrekta uppgifter i vårt medlemsregister.

Ansvar för Disgen-utvecklingen överlämnas till Fåk och Bergkvist

Nu har Lars Blomberg lagt sista handen vid DISGEN. I och med 8.0d så överlämnar han ansvaret för DISGEN-utvecklingen till Olle Fåk och Elisabet Bergkvist.

Överlämningsprocessen har pågått en tid. Som ni förstår så är det inte enkelt att överta utvecklingen av en komplex programvara som har utvecklats under många år. Lars har varit med och utvecklat DISGEN sedan han var med och startade DIS 1980 och har ensam dragit hela lasset sedan version 5, som släpptes 1991. Vi talar således om en 25-årig utvecklingsinsats. Imponerande vill jag lova!

Först ska nu Olle och Elisabet skapa en stabil utvecklingsmiljö som möjliggör för dem att arbeta parallellt. Samtidigt ska nya rutiner byggas upp som på sikt innebär att vi kan engagera fler personer i programmeringsarbetet.

Tuff tid för Olle och Elisabet

Den första tiden kommer att vara tuff för Olle och Elisabet, bland annat eftersom medlemmarnas förväntningar är höga, till och med mycket höga ibland.

De första versionerna kommer att inriktas på att åtgärda brister som skapar onödigt irritation och som inte kräver så stora ingrepp i koden. Det blir således ingen ny funktionalitet som kräver stora åtgärder. Utvecklarna behöver sätta sig in i DISGEN och minimera riskerna för att skapa onödiga fel.

Exakt vad som ska ingå är vi inte klara med men jag ska försöka återkomma i kommande nummer av Diskologen och på DIS webbplats.

Kommande versioner

Det är alltid svårt att lova något när det gäller tidpunkter för kommande versioner. Framförallt när vi har nya

personer engagerade som jobbar helt ideellt på sin fritid.

Lars sista rättningar av programfel (version 8.0d) beräknas vara tillgänglig under mars/april (kanske har du redan installerat den). Flera åtgärder gäller import/export av GEDCOM.

I detta sammanhang vill jag passa på att påminna om att det alltid är två program som hanterar GEDCOM-filen, det exporterande och det importerande. Det är inte enkelt för gemene man att avgöra vilken av programvarorna som brister när det blir problem. Dessutom så hanterar en del släktforskningsprogram data som inte täcks in av GEDCOM-standarderna.

Brister i kartan

Det har upptäckts brister i kartan som yttrar sig genom att kyrkor och egna orter inte kan visas. Dessa ska Lars försöka åtgärda separat.

Vi håller på att utreda vilka data som saknas och hur de ska anskaffas. Det handlar om kyrkornas koordinater och församlingarnas RSV-kod.

Ortsdatabasen speglar Sveriges län, kommuner och församlingar som gällde enligt Sveriges församlingar genom tiderna utgiven av Riksskatteverket (1989). Arbetet påbörjas när 8.0d är släppt och beräknas vara klart

Som du märker vill jag inte utlova ett färdigdatum.

Version 8.1 kommer

Olle och Elisabet jobbar med nästa version (prel version 8.1) med en omfattning som siktar på en ny version kring årsskiftet. Men det är än så länge bara en arbetshypotes. För att underlätta deras arbete försöker vi samtidigt stärka DISGEN-organisationen.

Medlemmarnas förväntningar är ibland mycket höga

Hittills har Lars, med hjälp av styrelsen, hållit samman alla trådar. Min roll blir nu att försöka koordinera alla insatser som rör DISGEN. Min första insats blir att förstärka med fler funktionärer. Framförallt när det gäller personer som kan tolka medlemmarnas önskemål och beskriva funktionella krav på DISGEN från användarnas perspektiv.

Min efterlysning i förra numret av DISKULOGEN gav ett mycket positivt gensvar. Jag har för närvarande en dialog med cirka 25 personer om deras roller i arbetet.

Många funktionärer behövs

Det är många funktionärer som behövs för att du som medlem ska få ett bra släktforskarprogram. Hittills har jag identifierat följande roller:

- Tolka medlemmarnas förslag och önskemål samt formulera krav på DISGEN.
- Omsätta krav till exekverbar kod.
- Ta fram användarhandledning och on-line hjälp.
- Beta-test av de implementerade kraven.
- Hantering av problemrapporter från faddrar.
- Bevaka andra släktforskningsrelaterade program.
- Stödja medlemmarna vid användning (faddrar och utbildare).
- Skriva råd och tips för diskulogen och för DIS webbplats.

Hör gärna av dig om du vill och kan bidra på något sätt. Betatesterna genomförs av våra faddrar. Men vi kommer att behöva personer med intresse för test i allmänhet och för testledning och testverktyg i synnerhet.

CHRISTER GUSTAVSSON
christer.gustavsson@dis.se

Använd Word för att variera dina utskrifter från Disgen

Har du flera bilder på en och samma person t.ex. vid olika ålder, kan du använda tabeller i Word för att variera dina utskrifter. I den här artikeln beskriver jag hur en Ansedel i DISGEN kan utformas.

Principen går att använda på andra utskrifter från DISGEN och bilderna kan även vara andra motiv än personer t.ex. miljöer och byggnader, som hör till din släktforskning.

Du kanske har många bilder på personer, som du inte har som Notiser i DISGEN men som du vill använda i olika utskrifter. Om du ska ge bort utskriften som present är det trevligt med en personlig touch.

I Word är det mycket du kan göra och du kan förändra dokumentet vart efter dina idéer växer fram. Kombinationer och placering av bilder och text med hjälp av tabeller underlättar en hel del.

En annan fördel med att använda tabeller för bilderna, är att de inte flyttar sig okontrollerat när texten utanför tabellen ändras. I denna artikel har jag använt mig av en Ansedel för min mormor Anna, skapad i DISGEN 8.

Disgen

Börja i DISGEN och välj vilka notiser som ska skrivas ut, det sparar tid för dig. Du kan även ta bort, lägga till och anpassa informationen som du vill, när du använder Word.

- Utgå från Översiktsskärmen i DISGEN med aktuell person som Centrumsperson.
- Klicka på skrivarsymbolen Skriv ut ansedel.
- Markera för Skriv ut till RTF-fil och välj Skriv ut.
- Namnge filen, ex. Anna.rtf och Spara i förslagsvis DgTmp.

Word och Formatera bild

- Starta Word.
- Gå till Arkiv | Öppna och leta upp mappen DgTmp i fältet för Leta i: (C:\Dg8Data\DgTmp).

- Markera aktuell fil och välj Öppna.
- Fortsätt och spara om filen till ett Word-dokument.
- Gå till Arkiv | Spara som, välj filformat Word-dokument och spara förslagsvis i samma mapp, DgTmp och filnamnet blir automatiskt en doc-fil istället för en rtf-fil.

Tänk på att regelbundet spara under tiden som du gör ändringar och åtgärder i Word-dokumentet när du är nöjd med det du gjort. Det är också tidsbesparande, om något händer med din dator under tiden.

All text kan ändras

All text som följer med från DISGEN kan ändras utifrån Words möjligheter, vilket jag föredrar att göra. Det går fortare när jag vill laborera med olika textstilar och färger, för ändringarna syns direkt på skärmen.

I Word visas bilderna i sin naturliga storlek oavsett dina inställningar och val i DISGEN för Bilder och/eller Porträtt, storlek, m.m. Jag föreslår att du börjar med att göra alla stora bilder mindre, t.ex. 5 cm höga, för att få bättre överblick på bilder och sidor.

Enklast är att högerklicka i bilden, välja Formatera bild och fliken Storlek, ändra Höjd till 5 cm och att se till att breddförhållandet följer med ändringen.

När bilden finns i tabellen finns inte valet Formatera bild vid högerklick utan man måste markera/klicka på bilden, gå till Format, Bild och välja fliken Storlek.

Använd handtagen

Ett annat alternativ för att ändra storlek på bilder är att använda något av de fyra hörnhandtagen som blir synliga runt bilden när den är markerad.

För att bibehålla bildens proportioner vid ändring måste tangenten Ctrl hållas nedtryckt samtidigt som bilden ändras via något av hörnhandtagen. Den här metoden går att använda när bilderna inte ska ha exakt samma stor-

lek på antingen höjden eller bredden.

De bilder som inte ska vara med i ansedeln tar du bort genom att markera bilden och trycka på tangenten Del/Delete.

Utskriftsmarginal samt sidhuvud och sidfot

Text för Sidhuvud och Sidfot kan göras i DISGEN, men däremot går det inte att infoga en bild i t.ex. sidfoten som jag valt att göra i denna ansedel.

Redan nu anger jag vilka marginaler som ska gälla för utskriften under Arkiv, Utskriftsformat. Jag väljer också nu att göra färdigt Sidhuvud och Sidfot, skriver in text, väljer teckensnitt samt infogar bilden, i detta fall min logotyp.

Då har jag kontroll på var sidbrytningarna kommer i dokumentet när jag Förhandsgranskar (Arkiv | Förhandsgranska). Förhandsgranska gärna ofta, efter varje omfattande text- och tabelländring för att undvika senare omfattande justeringar.

Dialogruta

För att infoga Sidhuvud och Sidfot, gå till Visa, välj Sidhuvud och Sidfot.

Nu kommer en liten dialogruta upp på skärmen (Sidhuvud och Sidfot) som används för att ange sidnummer och datum – och för att växla mellan Sidhuvud och Sidfot. För ändring av bl. a. teckensnitt, storlek och placering i Sidhuvud och Sidfot gäller samma funktioner som för Word i övrigt.

Automatiskt kommer markören till vänster i sidhuvudet respektive sidfoten. I sidhuvudet har jag valt att ha aktuellt datum till vänster genom att klicka på symbolen Infoga datum i dialogrutan. Därefter, har jag tryckt på tabbtangenten för att flytta ett steg i taget åt höger och skrivit texten ”Ansedel för Anna Boije, gift Lindeblad”.

Till sidfoten kommer man genom att klicka på symbolen Växla mellan sidhuvud och sidfot i dialogrutan.

För att få bild i sidfoten, gå till

Anna Hedvig Augusta **Boije**.

Född 1898-09-26 i Stora Malm (D). Död 1963-07-07 i Lidingö (AB). Begravd 1963-09-02 i Skogskyrkogården.
Levnadsbeskrivning

Levde från 1938 till 1947 i Stockholmsvägen 21 B, Solna (AB). Bodde på Torsvikssvängen 27, Lidingö (AB). Levde Sommarställe, adress på kuvert 1932-06-22 från 1929 till 1933 i Soltorp Sandviksvägen, Hässelby (AB). Sdb2, Inga namnuppgifter, Källor; DOR 63 o UTD 61-67 Bostadsadresser Råsundavägen 121 B, Råsunda i Solna Viggby, Svartsjö, sommaren 1927

Far Carl Johan August **Jonson Boije**. Lokmästare.

Bilderna visar hur en Ansedel ser ut – skapad i DISGEN, utskriven som en RTF-fil, öppnad i Word och efter det att bilderna har förminskats.

Carl som ung

onshuset, Västra Vingåker (D). Död 1935-05-03 i Halmstad. Begravd i Västra Vingåker (D).

Mor Elsa Hedvig Maria **Carlsson**.

Född 1875-06-18 i Djulö Skola, Stora Djulö, Stora Malm (D). Död 1963-06-01 i Lidingö (AB). Död Begravning i Hagakyrkan, Göteborg 1963-07-07 kl 14.00, Kyrkoherde Ebbe Hagard. 1963-06-01 i Torsvikssvängen 27, Lidingö (AB). Begravd i Västra Vingåker (D).

Infoga, Bildobjekt och välj Från fil. Leta upp bildfilen och markera den, välj Infoga. Även här blir bilden i originalstorlek och bilden formateras enligt beskrivningen ovan, men med en bildhöjd på 2 cm.

Flytta ett steg åt höger med tabb-tangenten, här skriver jag in texten ”Upprättat av Charlotte, dotterdotter till Anna”. Flytta ytterligare ett steg och klicka i dialogrutan på symbolen Infoga sidnummer. För att återgå till dokumentet, välj Stäng i dialogrutan.

Sidbrytning

För att anpassa text och bilder på sidorna kan ibland manuell sidbrytning behöva göras. Placera markören där brytningen ska ske, gå till Infoga, Brytning och välj Sidbrytning.

Tabell

Vilken tabell du ska använda beror på hur många bilder och vilken storlek du vill att ha samt om det ska vara text

till bilderna eller inte. En tabell kan placeras var som helst i dokumentet och hamnar automatiskt vänsterställd på sidan med jämn fördelning av kolumner och rader. Tabellens ram går att ändra utseende på, dels tjockleken på ramen, dels välja utseende bland olika mönster samt om den eventuellt ska vara osynlig vid utskrift.

Medan du arbetar med tabellen har du alltid stödlinjer till hjälp oavsett ditt val.

Normalt använder jag 5 cm i bildhöjd för porträttbilder och har tre bilder på en tabellrad samt text under bilderna. Tabellen består av tre kolumner och tre rader för att få en kolumn och rad. Genomgående har jag valt att tabellinjerna är osynliga vid utskrift.

I denna ansedel finns även tabell för en respektive två bilder på varje rad då några av bilderna är breda. Tabell för en bild består av en kolumn och en

rad och tabellen för två bilder består av två kolumner och två rader.

Enklaste sättet att skapa en tabell är att markera var i dokumentet tabellen ska vara. Ska de bilder och ev. bildtext användas som följde med från DIS-GEN, så flyttas dessa bilder och texter in i tabellen med metoden "klipp och klistra".

- Markera/klicka i dokumentet var tabellen ska vara.
- Gå till Tabell | Infoga och välj Tabell.
- Ange Antal kolumner och Antal rader samt Fast kolumnbredd med Auto.
- Avsluta med OK.

Som standard är tabellinjerna synliga vid utskrift. Vill du ändra utseende på linjerna eller göra dem osynliga vid utskrift, markera tabellen, högerklicka i tabellen och välj Kantlinjer och fyllning. I dialogrutan på fliken Kantlinjer, markera/klicka på Ingen för osynlig kantlinje vid utskrift eller gör andra val, samt avsluta med OK.

Ny bild infogas

I denna ansedel infogas en ny bild för Anna längst till vänster.

- Markera/klicka i den vänstra kolumnen och översta raden.
- Gå till Infoga | Bildobjekt och välj Från fil.
- Leta upp bildfilen och markera den.
- Välj Infoga.
- För att ändra storlek på bilden, markera/klicka i bilden, gå till Format | Bild och välj fliken Storlek.
- De två nästkommande bilderna tar jag från dokumentet.
- Högerklicka på bilden välj Klipp ut.
- Högerklicka i översta mitternkolumnen välj Klistra in.

Gör på samma sätt med nästa bild men högerklicka i den översta vänstra kolumnen. Bilderna är automatiskt vänsterplacerade i sin tabell och för att få dem centrerade, markera tabellraden eller bilderna en och en, klicka på symbolen Centrera i verktygsfältet.

Finjusteras

Om bilderna har lite olika höjd finjusterar jag rutorna med hjälp av de fyra hörnhandtagen så att bilderna får en jämn kant nertill i tabellen.

Texten till respektive bild skrivs in

2004-03-11

Ansedel för Anna Boije gift Lindeblad

		
Anna med sin mor Elsa	Anna som ung	Anna på senare år

Anna Hedvig Augusta Boije.

Född 1898-09-26 i Stora Malm (D).

Död 1963-07-07 i Lidingö (AB). Begravd 1963-09-02 på Skogskyrkogården i Stockholm.

Levde från 1938 till 1947 i Stockholmsvägen 21 B, Solna (AB). Bodde därefter på Torsviksvägen 27, Lidingö (AB). Anställd av Arbetsförmedlingen och chef för kontoret på Lidingö från år 1949.

Familjen Boije i Katrineholm 1906.
Mor Elsa med nyfödda lillasyster Elsa,
Anna själv i mitten, far Carl med lillebror Eric

Anna växte upp med sin familj de första åren i Katrineholm. Familjen flyttade sedan till Linköping, Luleå och till Halmstad. Anna arbetade som kontorist på Ulricehamns Sanatorium där hon träffade sin blivande make Olof.

Upprättad av Charlotte, dotterdotter till Anna

Här framgår tabellen, skapad för bilder och text och hur stömlinjerna ser ut när tabellen är ändrad för att vara osynlig vid utskrift.

i nedersta raden under respektive bild och texten kan ändras och justeras i tabellen efter önskemål, markera tabellraden, högerklicka i den markerade raden och välj de alternativ som finns.

Det finns flera alternativ för att göra de funktioner jag beskrivit här i arti-

keln. Använd gärna det du är van vid t.ex. om du använder Kortkommando på tangentbordet och snabbvalsalternativen i Verktygsfältet.

Det kan tänkas att även om du är van användare av Word så kan du behöva använda funktioner som du inte gör så ofta. Det jag bl.a. tänker

2004-03-11

Ansedel för Anna Boije gift Lindeblad

Anna med sin mor Elsa

Anna som ung

Anna på senare år

Anna Hedvig Augusta Boije.

Född 1898-09-26 i Stora Malm (D).

Död 1963-07-07 i Lidingö (AB). Begravd 1963-09-02 på Skogskyrkogården i Stockholm.

Levde från 1938 till 1947 i Stockholmsvägen 21 B, Solna (AB). Bodde därefter på Torsvikssvängen 27, Lidingö (AB). Anställd av Arbetsförmedlingen och chef för kontoret på Lidingö från år 1949.

Familjen Boije i Katrineholm 1906.
Mor Elsa med nyfödda lillasyster Elsa,
Anna själv i mitten, far Carl med lillebror Eric

Anna växte upp med sin familj de första åren i Katrineholm. Familjen flyttade sedan till Linköping, Luleå och till Halmstad. Anna arbetade som kontorist på Ulricehamns Sanatorium där hon träffade sin blivande make Olof.

Upprättad av Charlotte, dotterdotter till Anna

Det färdiga resultatet för
Ansedeln för Anna Boije,
gift Lindeblad

Ansedel för Anna Boije gift Lindeblad

Boije

Carl och Elsas
förlovningsporträtt

Elsa Carlsson

an August **Boije** född **Jonson**. Lokmästare.

0-07-02 i Stationshuset Västra Vingåker (D).

05-03 i Halmstad. Begravd i Västra Vingåker (D).

g Maria **Carlsson**.

06-18 i Djulö Skola, Stora Djulö, Stora Malm (D).

5-01 i Göteborg (O) Begravd i Västra Vingåker (D).

Olofs

foto

almstad med

l. Reklamchef.

ara (AB).

teus (AB).

ad.

teus (AB).

ppings Alla Helgona (D).

1 eblad.

is (AB).

Göteborgs Vasa (O).

Kurt Enar **Ragnar Lindeblad**. Fotograf.

Född 1929-12-02 i Matteus (AB).

Död 1991-05-16 i Vallda (N).

Upprättad av Charlotte, dotterdotter till Anna

på är när du vill ändra, lägga till eller flytta den text som kommer med från DISGEN.

Text från DISGEN kan ha "Hängande indrag" i ett stycke, vilket gör att texten inte kommer rakt under föregående rad. För att åtgärda detta markerar du hela stycket, går till Format |

Stycke, fliken Indrag och avstånd och i fältet för Special, välj "(inget)".

CHARLOTTE BÖRJESSON
MEDLEM 8350

Tillsyn, vård, konservering och restaurering av bilder

AV JAN JUTEFORS

Tillsyn innebär löpande kontroll av samlingarna och bestämning av eventuella vårdbehov

Vården börjar med omhändertagandet av material. Rengöring, preparering, förpackning samt åtgärder till skydd mot angrepp.

Konservering ökar möjligheten att bevara ett föremål och genom olika åtgärder motverka en förstörelseprocess.

Restaurering innebär att ett föremål återfår sitt ursprungliga skick

Tillsyn

Bedömning av bildskicket. En gammal svartvit bild kan vara i utmärkt skick, men tyvärr finns många blekta och gulaktiga bilder. De bör räddas genom att nedbrytningsprocessen stoppas. Kontrollen innebär främst en sortering.

Kemisk kontroll

Kollodium-material bör sorteras ut för separat förvaring.

Transparant film före 1940 har ofta ett basmaterial som består av nitrocellulosa. Blad- och rullfilm måste förvaras skilt från annat material och lagras nedklippt i egen påse för varje filmblad. Hållbarheten för nitrofilm är i genomsnitt 30 år, så det är nödvändigt att reproducera allt värdefullt material. Större biograffilmer måste alltid sorteras ut och förvaras i särskilda förvaringsrum enl. myndigheternas bestämmelser. Detta filmmaterial är mycket brandfarligt och kan självantända.

Vård

GLAS- OCH METALLPLÅTAR Daguerrotypen – har bättre hållbarhet än flertalet andra fotografiska material. Uppkomna skador kan vara av olika

art, men vanligast är en färgad beläggning som utifrån kanten sträcker sig inåt bilden.

Vården av en daguerrotypy innebär att montage repareras med stor omsorg och försiktighet. Restaurering får inte ske förrän det är absolut nödvändigt. Alla åtgärder måste dokumenteras.

Ambrotypen – har bättre mekanisk hållbarhet än daguerrotypen. Skiktet består dock av kollodium som kan brytas ner, vilket betyder att silverbilden inte kan restaureras. Dessutom kan glasskivorna vara kittade mot varandra och då går det inte att skilja dem åt.

Våtplåten – har ett kollodiumskikt med en däröver liggande silverbild. Kollodiumskiktet är gjutet på glas och får med åren allt sämre vidhäftning mot glaset. Detta skikt kommer på sikt att sönderfalla och avge nitrosa gaser som kommer att skada allt silver-

material i samma förvaringslokal. De åtgärder man kan göra är att förvara dessa plåtar på annat ställe än övriga samlingen. Varje plåt måste förvaras i en egen påse av högklassigt papper, ställda på högkant. Använd inte plast eller pergamyn. Gör kopior av dessa bilder snarast.

Torrplåten – kan lätt skiljas från våtplåtar då de har ett tunnare glas med jämnt skurna kanter och skiktet är jämnare över hela ytan. Skiktet lossnar på dessa plåtar också. Plåtarna får inte behandlas med

någon vattenlösning eftersom det påskyndar skiktavlossningen. Skadade plåtar kan restaureras, men de bör reproduceras istället. Förvaring av plåtarna ska alltid ske på kant och de bör förvaras i laminatpåsar, helst med aluminiumskikt.

PAPPERSBILDER

Albuminpapper – med ett skikt som innehåller hönsäggvita, avger svavelväte. Inga konserveringsåtgärder rekommenderas utom ytlig rengöring. All våtbehandling måste undvikas. Skadade bilder eller begynnande blekning betyder reproducering.

Celloidinpapper – har en tunn pappersbas med kollodiumskikt. Gultnade bilder håller lite bättre än andra, men annars har de ganska dålig hållbarhet. Rengöring utan våtbehandling. Skadade bilder reproduceras.

Aristopapper – håller ganska bra. Givetvis är detta beroende på behand-

lingen, men generellt så står sig dessa fotografier mycket bra. Bleknande bilder bör reproduceras.

BLAD- OCH RULLFILM

Äldre negativt bildmaterial består ofta av nitratcellulosa. Dessa måste förvaras i brandsäkra kassematter, vilket är ett absolut krav för biografilm. Anledningen till att det är lite mildare för rullfilm är att denna måste klippas ner till korta längder, dvs den förvaras inte i stora spolar. Därmed minskas risken för självantändning, men sönderfallet är givetvis lika stort. Allt material ska därför förvaras separat från annat material och snarast kopieras över på säkerhetsfilm.

Mikrofilm – kan förekomma i såväl rullar som i annan form. Om filmen är i bladfilmsformat, på glasplåt eller nedklippt från större rullar, gäller samma regler som för bladfilm. Ligger den på större rullar ska den undersökas och behandlas i likhet med biograffilm. Modern mikrofilm på 16 eller 32 mm film är utförd på polyester- eller acetatcellulosa. Den bör vara behandlad så att rester av tiosulfat från fixeringen är så låga som möjligt. Det är speciellt viktigt därför att en stor del av vårt nuvarande förråd av information ligger på mikrofilm. All värdefull mikrofilm bör efterbehandlas i guldskyddsbad, som ger ett bra långtidsskydd.

FÄRGBILDER PÅ TRANSPARENT UNDERLAG Äldre, rasttrade färgbilder på glasplåt innehåller färgade små korn eller smala färgade streck. Allt sådant material har begränsad hållbarhet. Skadade bilder reproduceras.

Lagring av färgdiapositiv bör ske i mörker.

FÄRGBILDER PÅ ANNAT UNDERLAG Alla fotografiska färgbilder på ett underlag som papper, vit polyesterfilm eller plastpapper har sämre ljusåktighet än på transparent underlag. Anledningen till detta är att man vid betraktandet belyser bilden och då måste ljuset passera färgskiktet två gånger. Färgmängden måste därför halveras i jämförelse med ett diapositiv, annars skulle bilden bli alltför mörk. Detta

innebär att färgkort bleks snabbare och färgförändringar uppkommer.

För alla dessa bilder gäller att mörk förvaring i låg temperatur och en relativ fuktighet på 25–30 % förlänger livstiden avsevärt

Restaureringsåtgärder

Det är endast i enstaka fall som restaurering av fotografiska material kan rekommenderas. Ofta kan man fråga sig om det är vård, konservering eller restaurering. I vissa fall innebär det att bilden återfår sitt ursprungliga skick.

Man kan fråga sig om retusch är tillåtet. Det kan innebära att bilden får ett utseende som avviker från det ursprungliga, men det kan verkligen diskuteras eftersom både utseende

och skick hos den nya bilden förbättras väsentligen genom en försiktig retusch. Normalt ska man inte göra några ingrepp på fotografiska arkivalier. Om det ska ske, ska ingreppet göras av en kunnig konservator.

De sällsynta fall då man kan tillåta sig en restaurering, så inskränker sig detta till

daguerrotyper och ambrotyper. För daguerrotyperna finns anvisningar i litteraturen (Kohlbeck 1974, s 138 plus separat tillägg) Den kemiska behandlingen är lätt att utföra, men får inte göras förrän det är absolut nödvändigt. För ambrotyperna gäller restaureringen endast bakgrund och montering.

SKADADE SILVERGELATINPLÅTAR Glasplåtarna har ett skikt av silver i gelatin som kan skadas på olika sätt. Dels genom olämplig miljö och föroreningar och dels genom olämplig förvaring. Förvaras plåtarna utan pappersmellanlägg så klitrar dessa ihop och är mycket svåra att sära på. Det kan också vara mekaniska skador i skiktet som t.ex. repor. Trasiga glas är också vanligt. Det går att göra något åt allt detta (Mattsson 1985), men det är inte någon enkel operation.

Dessutom är det mycket tveksamt eftersom det innebär retusch på originalbilder som inte kan få ogjort efteråt om man misslyckas. Det är mycket bättre att reproducera den trasiga

bilden och retuschera kopian istället. Visserligen lyckas Mattsson att få ett bra utseende, men man kan fråga sig om det är originalsckick. Det är kanske lite för hårdhänt gjort.

Referenslitteratur

Alenius, H. 1988. Hjälpreda i bildhantering. Aktuell Fotografi, Helsingborg. ISBN 91-85246-91-3

Andersson, B. 1990. Vårda och bevara bilder. En handbok från Aktuell Fotografi 3, Helsingborg. ISBN 91-87510-06-5

Kohlbeck, R. 1974. Rädda bilden! Kompendium för arkivering, behandling, reproduktion och restaurering av fotografiska arkivalier. Sammanställt av Runo Kohlbeck, forskningsing. vid Inst. för fotografi, KTH. Fotografiska Museet/Svenska Fotografernas Förbund/Fotografiska Museets Vänner, Sthlm. ISBN 91-7100-050-X

Kohlbeck, R. 1983. Gamla fotografier. Handledning för museer och hembygdsföreningar i arkivering och skydd av fotografiska bilder. Riksantikvarieämbetet/Riksförbundet för hembygdsvård, Sthlm. ISBN 91-7192-571-6

Mattsson, I. 1985. Bilden räddas. Tillvaratagande och restaurering av äldre fotomaterial. Nordiska Museet, Sthlm. ISBN 91-8501-438-9

Söderberg, R & Rittsel, P. 1983. Den svenska fotografins historia 1840-1940. BonnierFakta Bokförlag, Sthlm. ISBN 91-34-50314-5

Westerlund, J O & K J. 1983. Fotosamlaren. P A Norstedt & Söners förlag, Sthlm. ISBN 91-1-824402-5.

Artikeln har tidigare varit införd i MedlemsBlad för DIS-Småland.

Det här är sista avsnittet i en serie på tre artiklar.

Samtliga fotografier som publicerats i serien kommer från Jan Jutefors egen samling.

Man kan
fråga sig
om retusch
är tillåtet

1500 medlemmar har svarat

De flesta aktiva med Disbyt

Totalt besvarades enkäten i föregående nummer av Diskulogen av 1 549 olika medlemmar. Det innebär att åtta procent av medlemmarna svarade. Nästan alla fyllde i webb-enkäten, vilket vi är mycket tacksamma för det har underlättat bearbetningen. Vi är också glada att så många har fyllt i de öppna frågorna. Vi skall försöka bearbeta dessa efter hand.

Eftersom det endast är åtta procent av alla medlemmar som besvarat enkäten, får man ta hänsyn till det vid analysen. Det är ju också så att de som under enkät-perioden sökte i DISBYT fick en extra påminnelse att fylla i enkäten.

Det innebär att två tredjedelar av alla som svarade hade skickat in material till DISBYT. I föreningen är det bara en fjärdedel som skickat in ett DISBYT-utdrag.

Jag har därför för avsikt att vika enkätsvaren mot olika parametrar som vi har i medlemsregistret för att få en sannare bild. Jag har dock ännu inte hunnit göra det, utan föreliggande redovisning är en redovisning av enkätsvaren utan justeringar. I vissa fall redovisas procent av alla svar, och i vissa fall redovisas procent av ja-svar eller nej-svar.

I samband med enkätsvaren har vi fått förfrågningar om vissa direkta problem. Eftersom enkäten är anonym, så kan vi inte svara den enskilde direkt, utan vi hoppas att du som har problem tar kontakt med närmsta fadder eller ställer frågan på DIS Forum.

Svaren på de öppna frågorna redovisas inte här, utan dessa kommer bland annat att analyseras i samband med funktionärsträffen.

OLOF CRONBERG

Angående DISBYT

Har du sökt i DISBYT-databasen?

Ja 92 % Nej 7 % Ej svar 1 %

Var det lätt eller krångligt?

Lätt 96 % Krångligt 4 %

Har du skickat in uppgifter (utdrag) till DISBYT?

Ja, en gång 32 %

Ja, mer än en gång 34 % Nej 33 %

Om JA, har du gjort något av följande (procent av ja-svar):

78 % DISBYT-resultatfilen gjorde att jag fann nya släktingar.

72 % Andra släktforskare har kontaktat mig med anledning av uppgifterna.

71 % Släktforskarkontakterna har varit övervägande positiva

87 % Jag har klättrat i släktträden i DISBYT på Internet med det nya lösenordet.

Om nej, vilken eller vilka orsaker har gjort att du inte har skickat in (procent av nej-svar):

32 % Jag skulle vilja, men har inte haft tid att göra det

28 % Jag skulle vilja, men vet inte hur man gör

2 % Jag vill inte lämna ifrån mig mina uppgifter

2 % Jag använder inte datorprogram

48 % Jag vill registrera fler uppgifter innan jag skickar in

6 % Jag är rädd för att få för mycket frågor

Vill du att DISBYT-basen skall innehålla fler uppgifter?

Ja 71 % Nej 11 %

Om JA:

Datum 74 % Bynamn 73 %

Källa 64 % Yrke 46 %

Vill du ha nya funktioner i DISBYT på Internet?

Ja 13 % Nej 17 % Vet ej 70 %

Skulle du, om denna fråga blir aktuell, ställa dig positiv till att DISBYT används för medicinsk, historisk, demografisk, språklig eller annan vetenskaplig forskning?

Ja 79 % Nej 10 % Vet ej 11 %

Skulle du vara mer intresserad om du i gengäld får tillgång till värdefulla resurser på Internet?

Ja 64 % Nej 16 % Vet ej 20 %

För att få hög kvalitet och för att ge fler släktforskare än idag möjlighet att värdera att släktträden i DISBYT är korrekta, skulle databasen eventuellt kunna vara helt öppen på Internet, åtminstone uppgifter från de medlemmar som tillåter detta.

Skulle du ställa dig positiv till att dina uppgifter blir tillgängliga för alla släktforskare och inte bara för DIS medlemmar?

Ja 52 % Nej 36 % Vet ej 12 %

Angående DIS faddrar

Har du kontaktat någon av DIS faddrar senaste året?

Nej 66 % Ja, någon gång 28 % Ja, ofta 2 %

Anser du att faddern tagit sig an dina problem / frågor på ett bra sätt? (Procent av ja-svar)

68 % Ja, faddern har normalt löst

- problemet / frågan vid första kontakt
- 27 % Ja, faddern har normalt återkommit till dig efter att ha tagit reda på mer
- 12 % Nej, faddern har inte ansträngt sig för att lösa / vidarebefordra ditt problem
- Hur brukar du kontakta faddern?*
- 40 % Ringa upp på telefon
- 60 % Utväxla e-post
- Anser du – med dina erfarenheter – att DIS faddrar har*
- 94 % De kunskaper som behövs
- 72 % Tid / intresse att hjälpa till
- Anser du att DIS ska ha faddrar för fler program än DISGEN, Reunion och Holger?*
- Ja 10 % av alla Nej 18 % av alla
- I så fall vilket / vilka?*
- Program – antalsvar: Anarkiv 9, Andata 2, Brothers Keeper 1, Family Tree Maker 5, Holger 15 (finns ju redan!), Min släkt 80, PAF 5, WinFamily 2
- Anser du att listan på faddrar DISGEN PC ska delas upp på olika specialkunskaper, t ex kartor, bilder, källor, skriverfrågor etc?*
- Ja, det vore bra 31 %
- Nej, det behövs inte 13 %
- Ingen åsikt 56 %

Angående Internet och DIS hemsida

- Har du tillgång till Internet?*
- Ja, bredband 28 %
- Ja, via ADSL 27 %
- Ja, modem eller ISDN 42 %
- Nej 1 %
- Om JA, hur använder du Internet för din släktforskning?*
- 73 % Söker ofta i DISBYT-basen via Internet
- 73 % Besöker ofta förbundets Anbytarforum eller Rötter i övrigt
- 53 % Besöker ofta andra släktforskarföreningars hemsidor
- 20 % Har Gensline-abonnemang
- 21 % Avser skaffa Gensline-abonnemang närmaste året
- 11 % Har abonnemang på databas(er) för släktforskning
- 63 % Använder ofta e-post för mina släktforskarkontakter

Brukar du "besöka" www.dis.se för annat än DISBYTsökning?

- Ja, varje vecka 17 %
- Ja, någon gång 65 %
- Nej, aldrig 15 %

Är det lätt att hitta fram till viss information på DIS hemsida?

- Ja 39 % Ja, någorlunda 43 %
- Nej 14 %

Brukar du läsa sidan Nyheter på DIS hemsida?

- Ja, ofta 17 % Ja, någon gång 60 %
- Nej, aldrig 19 %

Vad är din åsikt om "DIS Forum" på hemsidan?

- 42 % Bra plats att kunna diskutera DISGEN-frågor
- 30 % Bra plats att diskutera andra hjälpmedel för släktforskning
- 24 % Bra plats att diskutera synpunkter på DIS verksamhet
- 7 % DIS Forum behövs inte, det räcker med Rötter
- 52 % Ingen åsikt, har aldrig kollat DIS Forum

Om DIS Arkiv

Grundtanken med DIS Arkiv är att DIS från medlemmar som så önskar tar emot och bevarar datalagrad släktinformation så att den kommer även framtida släktforskare till godo. Anser du att denna möjlighet att kunna bevara sin forskning för framtiden är

- Angelägen 48 %
- Ganska viktig 35 %
- Ointressant 2 %

Är du själv beredd att genom DIS Arkiv "donera" din datalagrade

- släktforskning?
- 28 % Genom "testamente"
- 68 % Genom att lämna "säkerhetskopier", en eller flera gånger
- 6 % Inte alls

Angående föreningstillhörighet

- Jag är medlem i följande DIS regionförening(ar) Antal personer*
- Väst 230 Öst 204 Syd 218
- Mitt 90 Aros 62 Småland 84
- Om du är regionansluten:
- Jag är med i regionförening för att kunna*

- 30 % Delta i kurser
- 31 % Delta i medlemsmöten
- 72 % Läs regionföreningens medlemstidning
- 15 % Annat

Om du inte är regionansluten:

Jag skulle gå med i regionförening om det ordnades kurser / möten närmare min hemort (Procent av alla)

- Ja 10 % Ja, kanske 18 % Nej 9 %

Jag är medlem i släktforskarförening(ar) utöver DIS och eventuell regionförening

- Ja, fler än två föreningar 17 %
- Två 14 %
- En 28 %
- Nej, ingen 30 %

Jag är med i minst en hembygdsförening

- Ja 31 % Nej 59 %

Vad är de främsta skälen till ditt medlemskap i DIS? Poängsätt från 5 till 1, där 5 är främsta skälet

- Diskulogen 3,1
- DISGEN 4,2
- DISBYT 4,0
- Fadderhjälp 2,3
- Regionföreningarna 2,1

Allmänna frågor

Hur gammal är du?

- 0–20 0,2 % 21–40 12 %
- 41–60 48 % 61–80 37 %
- 81– 1 %

Vilket kön?

- Man 64 % Kvinna 31 %

Hur länge har du släktforskat?

- 0–2 år 17 % 3–5 år 24 %
- 6–10 år 22 % 11–20 år 19 %
- 21– år 17 %

Vilket datorprogram använder du huvudsakligen för att registrera dina släktingar?

- DISGEN 74 % Holger 8 %
- Min Släkt 17 % Reunion (Mac) 2 %
- Annat 7 %

Hur många personer har du registrerat i ditt program?

- 7,7 miljoner totalt, 1 168 medlemmar har uppgivit i snitt 6 600 personer

Macintosh-datorn har fyllt 20 år

Den 24 januari är en märkesdag för alla datoranvändare – och då särskilt för Macanvändarna.

Den 24 januari 1984 lanserades den första Macintosh-datorn. Det var en liten oansenlig burk med nio tums skärm – men den fick stor betydelse för datorernas framtida utveckling.

Det var den första datorn med grafiskt gränssnitt, som gick att köpa för rimliga pengar – den kostade i USA 2 495 dollar.

Den var utrustad med den första massproducerade musen (då som nu med endast en knapp), 128 kilobyte internminne, 8 MHz processor, diskettstation. I och med musen och det grafiska gränssnittet, kom man ifrån styrningen med obegripliga kommandon, som man skrev in på texttrader mot en svart bakgrund. På Macens skärm fanns i stället ett skrivbord med fönster och lättbegripliga symboler, som man styrde med musen.

Tekniken fanns i bakgrunden och skymde inte sikten för användaren. Man behövde inte särskilda kunskaper för att kunna använda den.

Förlaga för persondatorer

Macens grafiska miljö har varit och är förlaga för persondatorer sedan dess – alltså i 20 år. Den blev egendomligt nog ingen folkdator, i stället gjorde den succé på annat håll och dök efter en tid upp på världens alla tidningsredaktioner och i den grafiska branschen – i dag Macens starkaste fäste.

Microsoft tog efter men det tog många år för dem att skapa en användarmiljö som fungerade. Men det var Microsoft som erövrade hemmen – det är inte alltid föregångaren som vinner.

Läs mer Machistoria på:
fp3.antelecom.net/qcifu/
applemuseum
applemuseum.bott.org
www.apple.se

Vad har då hänt sedan vi senast ”hördes”? Följande frågor är fortfarande aktuella:

- GENLINE för Mac (OS-versioner och Webbbläsare)
- Åtgärder för utveckling av REUNION
- Släktforskarförbundets CD-skivor även för Mac
- DISGEN för Mac

När det gäller GENLINE för Mac (OS-versioner och Webbbläsare), så har vi följande svar i e-brev från GENLINE:

16 januari 2004:

”Just nu arbetar vi för 9:an och OS X. Vi har gjort stora framsteg. Jag tror att vi kan leverera en version under våren.

Med vänliga hälsningar

Genline AB

Josefine Sjöcrona

www.genline.se”

26 januari 2004:

”Jo vi har gjort stora framsteg efter en hel del motgångar. Vi hoppas att det snart kan vara klart med en betaversion.

Med vänliga hälsningar

Genline AB

Josefine Sjöcrona”

Åtgärder för utveckling av REUNION

Från Gensoft och Micael Korndal har vi detta svar på vår fråga – saxat från mailinglistan:

Vi som har äldre Macar med OS 8.5–9.2 väntar med spänning på den svenska översättningen – Micael, kan vi få en lägesrapport?

”Läget är tyvärr inte där jag skulle vilja... Trots att de flesta av mina dagar börjar runt 9 och slutar runt 21–22-tiden så har tiden inte räckt till för att färdigställa översättningen av Classic-versionen. Det är svårt att gissa när den kommer vara klar, men ingen blir gladare än jag när den är klar, så jag hoppas att det blir snart!

Tyvärr så är det så att översättningsjobbet får komma i andra hand eftersom vi lever på att hjälpa företag häromkring med deras IT-utrustning

m m. Reunion-biten är lite mer av en service (som i och för sig inte är gratis, men det finns inte tillräckligt med pengar i det så man kan leva på det). Vi jobbar t.ex. tätt med organisationen för Alpina VM 2007* och andra företag som just nu laddar stort inför säsongen. Därför är det lite tufft att få tiden att räcka till...

*Till de få som inte vet det: Alpina VM kommer att gå av stapeln vintern 2007 här i Åre. VM:et är det näst största vintersportarrangemanget som anordnas i hela världen – endast OS kommer före.

Vänligen/Regards,

Micael Korndahl

www.gensoft.se”

Släktforskarförbundets CD-skivor även för Mac

När det gäller Släktforskar-CD för Mac m. fl. plattformar, kan vi redovisa följande sammanställning gjord av Sture Höglund (sture.r.hoglund@telia.com).

Under perioden okt 2003 – jan 2004 har denna fråga diskuterats livligt på REUNION:s mejl-lista.

Besvikelsen är stor över att SSF och DIS inte tycks ha tänkt på andra plattformar än Windows, när man planerar produktion av CD-skivor med data för släktforskare.

Allt arbete inom dessa organisationer är ju ideellt och bygger i huvudsak på frivillighet. Detta är mycket positivt och mestadels en bra princip. Det medför större engagemang och lägre priser. Nackdelen är personberoendet, och att den personen alltför mycket präglar besluten.

Omarbetning/modernisering

Förr eller senare måste programmen omarbetas/moderniseras och det berör både produktion av CD och släktforskarprogram. Intill dess yngre och datorkunnigare frivilliga blir fler, får man nog räkna med att betala för sådana omarbetningar/moderniseringar.

Den hittillsvarande utvecklingen vi-

sar att det är angeläget, att man inför produktionen av en CD prövar vilka mjukvaruverktyg som finns för detta och vilka av dem, som kan användas oberoende av plattform. Först därefter bör sökandet av frivilliga utvecklare inledas. Denna process bör redovisas öppet, liksom planerade beslut. Det bör åtminstone ske i samråd med ett antal kontaktpersoner, som använder eller har kunskap om de plattformar och de verktyg som finns.

Beträffande "Föreningen för datorhjälp i forskningen" (DIS) är ansvaret särskilt tungt av föreningens namn att döma.

I det följande redovisas i kronologisk ordning delar/utdrag av ett antal inlägg i nämnda mejl-lista. Dessa kommer dock från användare av Mac och av släktforskarprogrammet REUNION. Observera att någon sakgranskning av inläggen inte gjorts.

1 Det finns programvara med vars hjälp man kan läsa PC-CD:s på Mac men de kostar "skjortan". (Jürgen Weigle)

2 Har också haft funderingar om att design och funktion kunde varit mycket bättre. Det är inte helt lätt att arbeta men de två CD-skivor jag provat, Sveriges befolkning 1970 och "dödskvivan". Det beror kanske på att PC-folket är vana vid dåligt gränssnitt. (Britta Isaksson)

3 Det jag bad om var att få en specifikation på de filformat som de använder på CD-skivorna. Detta för att jag då hade tänkt skriva ett program för att läsa från just dessa skivor, i stället för att producera egna skivor. De ville dock inte lämna ut denna information.

Det enda jag erbjöds var att få filerna i det råformat, som de hade fått det levererat i från de olika myndigheterna. Med det hade det i och för sig kunnat producera en egen skiva, men jag tyckte inte att det var intressant. Då hade jag själv fått bekosta produktionen med mera fram till dess att jag hade sålt tillräckligt med skivor, för att få det att gå ihop. Det hade jag inte råd med. (Daniel Ström)

4 Självklart skall DIS bistå med alla källdata (eller vad det nu heter och är) och inte försvåra ett sådant frivil-

ligt arbete. Jag förutsätter dock att DIS inte får några större extra kostnader härför. (Sture Höglund)

5 När det gäller Sveriges släktforskarförbunds CD-skivor, skulle jag också önska att de gick att köra i Mac-datorer. Jag har också haft uppe frågan med Carl Szabad som ju varit projektledare för förbundets CD-skivor, men fått samma svar som Daniel, dvs att Mac-användarna är så få att man inte behöver bry sig om dem. Om man hade varit strategisk, skulle man kunnat valt ett verktyg som gick att använda i både Mac och PC. Det är ju också konstigt att dessa CD-skivor, som ju har ett mycket enkelt gränssnitt inte har en engelsk version, så att man kunde sälja dem även på den amerikanska marknaden. (Olof Cronberg)

6 Men om en (allmännyttig?) förening med gemensamma medel är med om utvecklingen av en programvara/CD/... ? Borde då inte alla medlemmar ställas på samma linje, i praktiken kunna få samma service från föreningen sida? (Hasse Nygård)

7 DIS står faktiskt för "Datorstöd i Släktforskningen" och det inte "PC-stöd i Släktforskningen". Inom DIS-Öst har vi uppmärksammat detta och kommer framdeles att i våra program särskilt att påpeka vilka program-punkter som är allmängiltiga, dvs gäller såväl DISGEN, som HOLGER, som Macanvändare t ex. (Göran Möller)

8 blev jag intresserad av CD-skivan (födda, döda, vigda), men skivan var bara för PC. Men jag fick tag i den kille som gjort den och det visade sig vara en filemakerdatabas. En kompis på jobbet hjälpte mig och på nån timme gick den att köra på Mac. (Åke Sjölin)

9 gärna sett någon möjlighet att läsa av CD-skivorna mera direkt. I själva verket tycker jag inte att det BORDE vara så svårt. Det handlar ju mest om att tillverka ett program som kan läsa databasen på CD:n och göra sökningar. Programmet behöver ju inte ens vara med på skivan, utan skulle kunna finnas för nerladdning, om man inte vill/kan inkludera det på skivan. (Mats Gyllin)

10 Om det var den CD-skivan, som var baserad på en FileMaker-databas, så kommer det inte att fungera för de skivor som Släktforskarförbundet ger ut. De är nämligen inte baserade på FileMaker alls. Annars hade det varit mycket lätt att fixa, eftersom jag gjort en hel del jobb i just FileMaker. (Daniel Ström)

11 Förlåt en okunnig man, men skulle man inte kunna lägga upp databaserna på CD-skivorna i html? Då vore de väl läsbara både på PC och Mac i respektive webbläsare? Jag har själv lyckats ta del av innehållet från CD-skivor gjorda till Windows med register från Skorped och Själevad i Öviksområdet. (Lars Arnkvist)

12 Att överföra register från t.ex. MS Access till t.ex. Filemaker kostar inte mycket. S. k. runtime-versioner av Filemaker som fungerar på både PC och Mac finns. (Hasse Nygård)

13 Enligt DIS är ca 700 av dess medlemmar Mac-användare. Det måste ju anses vara en tillförlitlig uppgift. Men innehåller detta tal enbart Reunion-användare? Dvs finns det andra släktforskarprogram för Mac?

Tror ni att det finns sådana släktforskarprogram med Mac-program, som inte är med i DIS?

Allt detta är viktigt när det gäller släktforskarförbundets CD-skivor, som vi ju vill också skall göras för Mac (i hybridform /Mac och PC på samma skiva/ eller på annat sätt. (Sture Höglund)

14 DIS borde neutralt agera för att viktigt material är tillgängligt för alla släktforskare. Digitala databaser bör därför läggas i språk som kan läsas av alla operativsystem, t.ex. Filemaker, PDF, Excel etc. Man bör planera vilket material som borde överföras och hur det skall gå till. (Kjell Håkansson)

15 Den 27–28/3 är det Släktforskar- och förtroendemannakonferens i Uddevalla. Ett av ämnena kommer att bli just förbundets framtida produktion av CD-skivor (databaser) och annat digitalt material.

En självklarhet är då, att det ska kunna läsas av flera operativsystem, Linux, Mac OS X, Mac OS 9.1 och Windows. Det kan väl inte röra sig

om alltför stor merkostnad att göra en hybrid-cd (Sture Höglund)

16 Ska vi visa på fördelar (för de beslutande, red:s tolkning) gäller det att driva fram skivor och program för Mac OS X. Det finns nämligen väldigt många som kan UNIX (som Mac OS X bygger på) men väldigt få som kan utveckla för Mac OS 9 *och* Mac OS X.

I alla skrivelser tycker jag det ska stå något i stil med detta:

A) Högsta prioritet: utveckla för Mac OS X som ju är en flavour av UNIX

B) prioritet 2: utveckla också för 9.2.2

C) Lägsta prioritet: utveckla också för Mac OS 8.5 – vore bra för många nuvarande användare

Jag har all förståelse i världen för de som sitter med Mac OS 8 och ännu äldre OS. Men har vi något som fungerar i Mac OS X så ligger det kanske något närmare även dessa personer som använder gamla Mac. Det finns säkert någon i familjen, bekanting som har en ny Mac. Nyblivna Mac OS-användare vet inte ens vad Mac OS 9 är för något (datorerna levereras inte längre med det installerat).

Ställer vi krav med bäring mot framtiden så har vi en klar chans därför att utvecklingskostnaderna inte blir så stora och de ser att de utvecklar något som alltför (nu och i framtiden) kan komma att köpa. (Jorge de Sousa Pires)

17 En hybrid-cd* är inte svår att göra, det är dock en annan sak att göra själva programmet exekverbart på både Wintel-plattform och Mac med Motorola-processor. Java är ett språk som underlättar när man skriver kod, det är dock inte lika snabbt som program skrivna i t.ex. C++. Detta p.g.a. att datorn måste tolka all Javakod i realtid och "översätta" det hela till begripligheter för aktuell processor. Java hade en slogan i sin ungdom: "Write Once, Run Anywhere".

*Hybrid-cd innebär att man kan se innehållet på skivan, dock har detta inte säkert med körbarhet (exekverbarhet) att göra. (Micael Korndahl)

18 Det finns en enkel lösning på problemet. Använd Filemaker Pro,

utvecklarversionen. Då kan man göra databaser som kan läsas både på Mac och PC. (Mikael Sjöstedt)

19 Såvitt jag förstår behövs inte ens utvecklarversionen om man själv sitter med en FileMaker-licens. Endast om man skall leverera en runtime-version av Filemaker med sitt register/sina databaser bör man ha utvecklarversionen.

Med Filemaker kan man faktiskt överbygga mycket vad gäller databaser i heterogena miljöer. Om bara personer som är "Microsoft-freakar" och inte tror det finns annat än MS Access Lite skulle tänka sig för och se efter vilka databaser som ger mervärde i stället för att "göra det man själv endast har erfarenhet från" kunde världen se mycket bättre ut.

Annars går det också att överföra access databaser relativt enkelt till Filemaker (i vanliga fall). God vilja och lite jobb behövs. ---

Annars är en hybrid-CD, dvs en som kan läsas av både Mac och PC egentligen standarden på system OSX idag. Om inget annat kan man bränna en enkel ISO9660-CD med beaktande av filnamn- och mappnamn-restrictionerna.

Tekniskt är "allt" möjligt. Organisatoriskt? God vilja? (Hasse Nygård)

Här slutar Sture Höglunds sammanställning.

DISGEN för Mac

När det gäller DISGEN för Mac så har vi inga stora förhoppningar.

Men – faktum är att ett svenskt bolag som driver utveckling av IT-hjälpmedel för hembygdsforskning och likartat, har planer på att ta fram ett släktforskningsprogram för Mac.

Projektet är ännu i sin linda. Vi får se hur det utvecklas.

Ett sätt att hålla sig ajour med utvecklingen på Mac- och Reunion-fron-ten är att regelbundet besöka Mailing-listan, som har följande adress:

<http://uk.groups.yahoo.com/group/reunion-nordic/messages/>

HELGE OLSSON

DIS-FADDER FÖR MACINTOSH-

OCH REUNION-ANVÄNDARE

HELGE.O@TELIA.COM

DIS ordförande kommenterar:

DIS och Mac-användarna

De flesta nuvarande medlemmar i DIS har "bara" varit med under senare delen av DISGEN:s mer än 20-åriga historia, därför kan det vara på plats med en återblick. Programmet gjordes först för ABC-datorer i språket Basic.

Några år senare när "persondator-världen" började delas upp i ett PC-spår för s k IBM-kompatibla datorer och ett Mac-spår för Appledatorer lyckades ett par DIS-medlemmar, utgående från Basic-programmet, göra dels en version 3 av DISGEN för PC, dels en version 4 för Mac-datorer. Båda fick ett gott mottagande av medlemmarna.

Slutade underhålla

Allt var gott och väl tills Microsoft slutade underhålla den kompilator som användes för Mac-programmet. Problemet yttrade sig i att DISGEN för Mac började fungera dåligt för modernare Mac-datorer med större minne. Insatsen som erfordrades för att åtgärda DISGEN-programmet pga kompilatorstrulet visade sig vara i klass med att skriva om programmet från början.

Styrelsen försökte under ett par års tid hitta en lösning, och två Mac-programmeringskunniga DIS-medlemmar åtog sig uppgiften i tur och ordning, men båda gav upp försöken efter en tid.

Reunion med svensk meny

I det läget dök det amerikanska programmet Reunion upp med en version med svensk meny. Även om programmet inte var helt svenskanpassat, så var det dock ett godtagbart alternativ. DIS bekostade då en rabatt för de medlemmar som hade DISGEN för Mac och skaffade Reunion från Gensoft. Ett antal hundra medlemmar nappade på detta, och ungefär lika många gick över till DISGEN för PC, till rabatterad uppgraderingskostnad.

Hur många DIS-medlemmar som

Forts på nästa sida

Föreningen DIS har nu över 19 000 medlemmar

Den 5 januari i år kunde Föreningen DIS notera Bo Präntare som den 19 000:e medlemmen. Antalet visar en starkt utveckling under de senaste åren. Det tog 19 år (1980–1999) att uppnå 10 000 medlemmar, men bara fem år för ytterligare 10 000. Den 20 000:e kommer med all säkerhet att registreras under våren 2004. Men Präntares medlemskap innebar alltså att föreningen passerade 19 000-nivån.

Bo Präntare har arbetat inom tidningsbranschen i nästan exakt 60 år. Han började som 16-årig journalistvolontär på tidningen Vestkusten i Varberg. Sedan dess har det blivit en rad olika uppdrag. Han har varit chefredaktör och/eller VD på bland annat Västgöta-Demokraten, Arbetarbladet, tidningen Vi och Kommunalarbetaren. På 70-talet var han kanslichef på Presstödsnämnden och under 80-talet var han en kort tid VD för A-pressen.

Köpte tidning

Numera bor Bo Präntare i Stockholm och Söderhamn och skulle kunna presentera sig som pensionerad journalist, men han vill inte betrakta sig som pensionerad. Bara något år innan han skulle uppnå folkpensionsåldern köp-

*Bo Präntare
blev DIS 19 000:e
medlem.*

te han Hälsinge Kuriren i Söderhamn. Den tidningen har han sålt. För fem år sedan köpte han tidningen Helsingens – som han för övrigt tidigare startat.

– Jag är inte intresserad av själva äganad. Jag tycker bara att det var så tråkigt att inte ha en tidning att skriva i. Det är en gudagåva att kunna få skriva så länge man har hälsan och så länge hjärnan fungerar. Det blir kroppen som till sist får tala om att nu är det dags att lägga av, sa han för några år sedan i en intervju för TS-tidningen.

Journalisten Präntare

Namnet Präntare har för övrigt anknytning till journalistjobbet.

Bo Präntare föddes i Helsingborg med namnet Bo Pettersson. I sin ungdom bodde han i Varberg. På samma adress bodde en annan Bo Pettersson. En gång skickade fadern en kostym som inte kom fram till rätt Bo. Det blev ett skäl att byta till ett mera unikt namn.

Historiskt var Peder Skrivare knuten till Varbergs fästning. Skrivare var ett lämpligt efternamn tyckte journalisten Bo. Men initialerna BP var etablerade.

Den unge Bo hade till exempel fått ett par fina manschettknappar med dessa initialer. Alternativet till Skrivare blev Präntare. Och det namnet registrerade Bo i 20-årsåldern.

Lindroth och Björkman

Och så var det intresset för att utveckla släktforskningen som kommit i 75-årsåldern. Bo Präntares farmor hette Lindroth. Hon hade en bror som var militär och forskade i släktena Lindroth och Björkman.

– Men jag vill komplettera de andra grenarna i min släkt så att jag får ett balanserat släktträd, säger Bo Präntare.

Han gick ut på ”nätet” för att hitta en lämplig förening för sin släktforskning.

– DIS dök upp och jag anmälde mig.

Den närmaste tiden kommer släktforskningen att konkurrera med skrivuppdrag. Han har givit sig själv uppdraget att skriva om sina 13 månader som chef för A-presskoncernen. Och i sommar vikarierar Bo Präntare på Helsingens.

BERNT STENMARK

Från föregående sida

senare skaffat Reunion vet vi inte, och vi vet inte heller exakt hur många Mac-användare det finns i DIS utöver de drygt 600 som är markerade i medlemsregistret, varav många även är registrerade som PC-användare.

Även om vi antar att de senare föredrar Mac, och att det finns ytterligare några hundra Mac-användare, så är basen för ett nyutvecklat Mac-program på svenska inte så stor. Oavsett om man utvecklar ett program ideellt eller kommersiellt, så är det mycket

stora insatser som behövs.

Jag kan intyga att alla styrelseledamöter i DIS, inte bara de som själva är Mac-användare, skulle blivit glada om vi kunnat fortsätta med en Mac-version av DISGEN. Men som sagt, Reunion finns där trots allt som ett alternativ.

Forskarcentrum i Kyrkhult har från den 1 april uppdaterat beståndet av mikrokort. Det är SCB:s utdrag ur födelse-, vigsel- och dödböcker fram till 1933 samt församlingsböckerna

Mac-användarna kan fullt ut delta i DISBYT och även flera andra DIS-aktiviteter. Det är fritt fram att föreslå även andra möjligheter för Mac-användare att dra nytta av sina DIS-medlemskap. Dessutom är Diskulogens spalter alltid öppna.

STURE BJELKÅKER, ORDFÖRANDE DIS

för 1930 som kommer att finnas tillgängliga för besökare. Förhoppningen är att det innan sommaren ska bli möjligt att hitta nya och gamla släktingar i alla Sveriges församlingar.

STOPP FÖR E-POSTREKLAM SOM INTE BESTÄLLTS

Från och med den 1 april är det förbjudet att sända e-postreklam till konsumenter som inte gett sitt samtycke på förhand. Förbudet omfattar även reklam till mobiltelefoner. Överträdelse anmäls till Konsumentverket.

Nu får företag bara skicka e-postreklam till konsumenter som godkänt det i förväg. Så säger den nya lagen. Om det finns ett etablerat kundförhållande mellan företagaren och konsumenten är dock e-postreklam fortfarande tillåten.

Vad innebär då det? Jo, om man till exempel uppgivit sin e-postadress vid ett köp, och inte motsatt sig att den används i marknadsföringssyfte, är reklamen tillåten. Den får dock inte gälla andra slag av produkter än de tidigare köpta.

Det är också viktigt att det finns en tydlig adress i reklammeddelandet, så att man lätt kan tacka nej till fortsatt reklam.

De företag som inte följer reg-

– Många har sett fram emot att få slippa obeställd reklam och vi ska göra allt vi kan för att förbudet efterlevs, säger KO Karin Lindell.

lerna kan få vitesförbud och i vissa fall marknadsstörningsavgift. Det är Konsumentverket/KO, som ska ta itu med aktörer som bryter mot förbudet. Får man obeställd e-postreklam kan man göra en anmälan till Konsumentverket/KO, som nu lagt ut ett särskilt formulär på sin webbplats www.konsumentverket.se. Om man använder det underlättas hanteringen.

– Många har sett fram emot att få slippa obeställd reklam via e-post och mobil, och vi ska göra allt vi kan för att förbudet efterlevs. Särskilt kännbar kan påföljden bli för företag som skickar obeställd e-postreklam utan nej-tack-adresser, säger KO, Karin Lindell.

Mycket av e-postreklamen kommer från andra länder och den kan bli svår att stoppa. Reglerna är lika i alla EU-länder, men obeställd reklam kan komma från länder utanför EU, till exempel USA, som har andra regler.

Anmälningsskylten och mer information finns på www.epostreklam.konsumentverket.se

NYHETER OM GENLINE

Du som är Mac-användare kan glädjas åt att Genline nu kommer med en "plug-in" så att kyrkböckerna kan läsas även på Mac-datorer. Läs mer om detta på www.genline.se.

En milstolpe som passeras nu i dagarna är att 50 % av det kyrkoboksmaterial som finns på mikrofilm nu scannats in av Genline, ca 9 miljoner bilder. Därmed borde ett abonnemang bli "lönsamt" för allt fler.

Det är nu klart att den aviserade nyemissionen i Genline AB blir av till hösten, vilket innebär att bl a släktforskare som så önskar lätt kan bli delägare och därmed bli mer delaktiga i projektet. Genline-aktien kommer att noteras på det s k Aktietorget.

Vi kan också notera att Genline nu riktar en av sina tillfälliga rabattformer till DIS genom "DIS-GEN special", som innebär att förstagångsköpare av DISGEN under första halvåret 2004 erbjuds teckna helårsabonnemang på Genline till rabatterat pris. Även om detta står att läsa på www.genline.se.

DIS-VÄST har nu mer än 2000 medlemmar. Den 2000:e medlemmen blev Glenn Palstam, IT-konsult från Billdal.

– Jag har egentligen inte forskat alls, utan det är min far som har gjort hela arbetet, säger han till DIS-VÄSTs tidning Disketten.

Glenn har hjälpt sin far med forskningen och hoppas med sitt medlemskap att själv komma vidare i släktforskningen.

Ifråga om Namn åt de döda rapporterar DIS-MITT-Nytt att 35 församlingar av 62 är klara och 59 adopterade i Gävleborgs län.

I Västernorrlands län är 43 församlingar av 69 klara och 69 adopterade. I Jämtlands län finns 66 församlingar. 23 av dessa är klara och 57 adopterade.

DIA-BILDER PÅ DIN TV

Har Du diabilder som du aldrig kommer dig för att titta på?

Jag scannar in dina diabilder till en CD-skiva som gör att Du kan se bilderna på i din dator eller på din TV med en DVD-spelare

Lasse Carlsson
Bangårdsgatan 10 A
761 31 Norrtälje
0176 / 206032

ca.lars@etanet.se

Utan dator ingen Amerikasläkt

Mina familjepapper från Hedenhös låg på vinden många år, allting blev mera gulnat. Men en dag åkte allt fram ur gömmorna. Efter ett par års ostrukturerat plockande då och då, sporadiska besök på arkiven, manuellt registrerande så fick jag för mig att jag skulle efterforska släkt i USA, som inte avhörts sedan 1946. Ingen aning om hur familjerna såg ut då.

Starten blev två små tidningsurklipp om att mr Eric Norden (en bror till farfar) invalts i biblioteksstyrelsen i Wilmington, North Carolina. Det var på 20-talet. Nyligen bekant med Internet gav jag mig ut att söka rätt på biblioteket i denna stad. Inga problem!

Glad i hågen iväg med e-post, det tog en vecka och sedan kom svar, som innebar början på en verkligt rolig tid.

Jo, denne man var bekant i staden på östkusten, man hade hänvisningar till arkiv och museer i North Carolina. Sådan tur att hans änka tagit rätt på alla hans papper och deponerat dem i säkert förvar. Hyllmetrar med både privata handlingar och arbetspapper fanns kvar.

250 kopior skeppades över

Efter visst förhandlande med ett arkiv i Raleigh via e-post skeppades det över 250 kopior av brev, som Erics mor sänt till sonen där ute i Amerika. Kostade inte mycket, men innebar att jag nu satt på en guldgruva.

Det ena gav det andra, jag lärde mig upptäcka "message boards" på www.ancestry.com och kunde på så vis rätt snart få tag på släktforskare, som utan att ta betalt kunde hjälpa mig vidare, både på nätet i USA och med brev och e-post till myndigheter, där så erfordrades.

Den forskare, som först och främst hjälpte mig, etablerade jag samarbete med, då han hade anor från Västergötland. Sålunda blev det fruktbart arbete på båda sidor Atlanten, vi

samsades om abonnemang hos Ancestry, upprättade konton hos varandra och clearade där våra kostnader för kopiering med mera!

Den första kontakten med slakten därute gjordes via blommogram till en 91-årig lady. Sedan var isen bruten!

Det dröjde inte länge förrän släktinformationen flöt in via e-posten och GEDCOM-utdrag utväxlades, lätt som en plätt, emedan Min Släkt anpassats till amerikanska förhållanden i det avseendet. Källorna blir korrekta.

Lärdomarna av att försöka hitta emigranterna har varit många och hade jag inte haft datorn, så hade jag nog haft åtskilliga års arbete till för att komma dit jag kommit idag. Att sända pengar till USA är en dyr historia, om man tänker sig sju dollar eller andra småbelopp till myndigheterna för diverse papper.

Nordmaling och Bjurholm

Av en slump gick jag med i Södra Västerbottens Släktforskare eftersom min farfars anor finns i Nordmaling och Bjurholm, ej långt från Umeå. Det visade sig vara klokt. Jag erbjuds genom föreningen köpa en databas med då 88 000 personer som fötts i dessa och angränsande socknar under mer än 400 år.

Det gick att utläsa mycket intressant där, man kunde lätt bygga upp anorna, få glimtar ur domboksprotokoll med mera. Titta gärna på www.sikhallan.com, där det framgår mer om det stora arbete, som ligger bakom databasen, som idag har ca 140 000 namn.

Jag fick med databasen programmet Anarkiv Light, som används för att söka i basen. Är mycket nöjd med det, men ska jag fortsätta med min forskning i Ångermanlands skogar, bör jag nog skaffa Pro-versionen. Den ger ytterligare möjligheter.

Bo Nordenfors är redaktör för DIS Syd:s tidning DISkutabelt.

Varför berättar jag nu detta? Jo, med tanke på den eller de som umgås med planer att lägga upp databaser liknande den som beskrivs här. Jag har varit på plats hos mannen som "gjort det" och tittat närmare och blivit imponerad.

Beträffande hemsidor så är jag än så länge amatör. Jag är så blygsam att jag använder MSN-webbgrupper. Det är bara att skaffa ett Hotmail-konto (www.hotmail.com) så får man denna möjlighet, med plats att lägga ut bilder också.

Att man sedan efter en tid får spam var under längre tid jobbigt, men Hotmail har förbättrat säkerheten för oss användare.

Ancestrys World Connect

Har ni funderat på att på smidigt och än så länge kostnadsfritt sätt lägga ut antavlor på nätet, så har jag själv prövat Ancestrys World Connect.

Flera svenska forskare har lagt ut sina anor där, men precis som på DISBYT är det ju andrahandsuppgifter som bör kollas. Man kan tanka ned GEDCOM-filer direkt på en upphittad person i databasen.

Givetvis finns det en uppsjö andra möjligheter för både det ena och det andra och har du som läsare erfarenheter, som du vill dela med dig, hör gärna av dig!

Bo NORDENFORS
bo.nordenfors@fro.se

Ordna ett släktforskarparty!

De senaste åren har ju släktforskningen revolutionerats av allt fler hjälpmedel via dator. Vi har fått fler CD-skivor: Sveriges befolkning 1890 och 1970, Sveriges dödbok, regionala CD-skivor m m. Det finns mer och mer tillgängligt via Internet. Inte bara DISBYT, utan också Släktdata, regionala register och inte minst alla släktforskarens egna hemsidor.

Den momentana tillgängligheten till kyrkoböcker via Gengline, kommer också att förändra sättet man släktforskar på.

Detta har öppnat möjligheterna för en helt ny sysselsättning – släktforskarparty. Vad är då detta? Jo, man bjuder in vänner och bekanta som inte är släktforskare. Vänner som man genom åren har plågat med referenser till Sveriges historia, hur den sociala omsorgen var på 1800-talet, läs- och skrivkunnigheten på 1700-talet, sjukdomspanoramats förändring de sista hundra åren.

De har kanske också fått höra lokalhistoriska kommentarer om hur det gick till på hemorten förr i världen, men även många skrönor från din egen släkt.

Jag prövade detta i höstas. Ett halvduzin vänner fick fylla i uppgifter om sig själv, sina föräldrar samt far- och morföräldrar. De enda uppgifterna jag begärde var namn, födelsedatum och födelseort. Om de redan hade en släktutredning gjord, fick de gärna skicka med en kopia.

De fick lämna in dessa uppgifter i förväg, för att jag skulle kunna kolla vad som jag enkelt kunde få fram. Målsättningen var att se om jag kunde finna någon skandal eller ana att några kunde vara släkt med varandra.

Efter hand som jag fick in material kollade jag i de källor som jag hade tillgängliga i min dator. Jag kunde på alla antavlor gräva fram mer uppgifter. Det innebar att jag kunde visa något spännande för alla deltagarna.

Väl dags för släktforskarparty fick jag flytta ut min dator i vardagsrummet med extra lång kabel till min

Internet-uppkoppling. Med en hemlånad datorkanon kunde alla följa de olika stegen.

Elisabeths morfar hade utvandrat till Amerika. Vi kunde inte hitta honom, men fann hans bror både i Ellis Islands immigrationslistor, och även i den amerikanska censusen. Katarina hade släkt från Sankt Annas skärgård.

Via lantmäteriet kunde vi finna skifteskartor för den ö som hennes förfäder hade bott på. Via DISBYT kunde vi finna att vi var släkt tolv generationer tillbaka, då vi båda härstammade från bonden och nämndemannen Måns Trulsson (1611–1693) i Å och Kuddby sn, Östergötland.

Den största skandal vi kunde finna var att Hans mormors mor var född av en kvinna som bara var trolovad och aldrig gifte sig med fadern. I husförhörslängden fanns en referens till domkapitlets beslut, som säkert skulle vara spännande att läsa. Modern levde sedan som ensamstående mor och hemmansägare resten av sitt liv.

Christina hade inte lämnat in några uppgifter i förväg, men jag kollade hennes anor i alla fall. Jag fann henne tillsammans med sina föräldrar i Sveriges befolkning 1970. Eftersom båda hennes föräldrar var födda i Jönköping kunde jag finna dem på Jönköpingsbygdens GF:s webbsidor på Internet.

Hennes farmor och mormor kunde jag sedan finna med namn i Sveriges dödbok. Hennes farfar och morfar hade dött före 1970, men jag kunde finna dem där också, eftersom det för fruarna stod när de blev änkor. Då tre av dessa också var födda i Jönköping kunde jag följa dem bakåt ytterligare via Gengline.

Christinas mormors far var född i Tofteryd, där jag också har förfäder. Jag följde det spåret bakåt, och det visade sig att vi var släkt sju generationer bakåt, eftersom vi båda härstammade från rusthållaren i Torp, Tofteryds sn Sven Larsson (1693–1771).

Det är imponerande att man kan finna allt detta utan att flytta sig från datorn. Gissa att Christina blev överraskad, när hon trodde att jag inte hade några uppgifter alls.

Jag blev varse att för personer som aldrig sett kyrkoböcker är allting nytt och spännande. Hur ser en födelseboksnotis ut? Vilka personer finns på en sida i en husförhörslängd? Vad betyder de olika kolumnerna? Hur flyttade man på den tiden? När blev man dräng eller piga? Hur kunde man överleva psykiskt när det ena barnet efter det andra dog?

Det fick mig att inse att det är mycket jag som erfaren släktforskare tar för givet och har slutat att reflektera över. Det var uppfriskande för mig.

I förlängningen tänker jag mig att man skulle utveckla denna idé till ett home party. Jag kan inte påminna mig att jag har varit på något sådant, men jag tror att många andra varit med om försäljning av Tupperware-ryllar, parfym, kläder. Om jag förstått det hela rätt, så tittar man ofta på produkterna första gången och får dem levererade vid en andra träff.

På samma sätt skulle man kunna göra på släktforskarpartyn, dvs att man tar upp beställningar på CD-skivor, abonnemang, medlemskap osv vid första besöket, och levererar de beställda produkterna tillsammans med resultatet av utforskningarna vid det andra.

Visst kan vi bli fler. Ordna släktforskarpartyn!

OLOF CRONBERG

Tips:

CD-skivorna Sveriges befolkning 1890 och 1970 samt Sveriges dödbok säljs av Sveriges släktforskarförbund – www.genealogi.se

Sveriges kyrkoböcker på Internet – www.genline.se

Register till kyrkoböcker i Jönköpingsbygden – www.jbgbf.nu

Immigranter till USA 1892–1925 – www.ellisland.org

Amerikanska folkräkningar (census – kostar pengar) – www.ancestrym.com

Skifteskartor för Östergötland, finns under Lantmäteriet – Historiska kartor – Regionala kartor – www.lantmateriet.se

Säkerhetsfunktionerna i Windows XP skärper kraven på programutvecklarna

Sedan början av 90-talet har Microsoft haft två utvecklingslinjer för operativsystemet Windows. Den ena var en fortsättning på DOS och omfattade i tidsföljd Windows 3.1, 95 och 98. Den andra utvecklingslinjen syftade till att skapa ett väsentligt säkrare operativsystem som man kallade Windows NT, där NT stod för *New Technology*.

Den första versionen av detta operativsystem var samtida med Windows 3.1 och fick namnet Windows NT 3.1. Sedan följde Windows NT 4, Windows 2000 och Windows XP. Windows XP är det operativsystem som Microsoft kommer att vidareutveckla.

Filsystemet NTFS

Väsentliga delar av säkerheten i Windows XP är knutna till filsystemet NTFS. För bakåtkompatibilitet med Windows 95 och 98 finns även det alternativa filsystemet FAT32.

De som tidigare använt Windows 95 och 98 bör vid övergång till Windows XP noga tänka över valet av filsystem. Den som prioriterar säkerheten bör välja NTFS. Programutvecklarna bör vara så pass säkerhetsmedvetna att de testat sina program och vid behov anpassat dem så att NTFS kan väljas.

Tre program fungerade inte

Jag har nyligen bytt operativsystem från Windows 2000 till XP. Installationen gick mycket smidigt bortsett från att tre av mina program inte fungerade under Windows XP. De tre programmen är Disgen 8 och Släktforskarförbundets CD-skiva Svenska ortnamn samt ett nyinköpt program utan anknytning till släktforskningen.

I det följande kommer jag att kortfattat beskriva hur jag löst de problem jag haft med Disgen 8 och CD-skivan Svenska ortnamn. De åtgärder jag vidtagit är relativt lätt genomförda

om man har tillgång till Windows XP Pro men de är ändå av den karaktären att de bäst utföres av installationsprogrammet. För Disgen 8 borde problemet kunna lösas med en buggfix.

Säkerhet och rättigheter i XP

Vill man utnyttja säkerhetsfunktionerna i Windows XP måste man använda filsystemet NTFS och man bör också definiera användarkonton samt förse dessa med lösenord.

Användarna delas in i grupper med bestämda rättigheter. Går man till Kontrollpanelen och väljer Användarkonton så kan man välja mellan två alternativ, nämligen gruppen Användare (med begränsade rättigheter) och gruppen Administratörer (med fullständiga rättigheter). Det finns även andra fördefinierade kontotyper men dessa är inte lika lättåtkomliga därför att det går alldeles utmärkt att hantera datorn med enbart de två nämnda kontotyperna.

Adm, Anv1 och Anv2

I vår hemdator har vi ett administratörskonto som vi kan kalla Adm och två användarkonton som vi kan kalla Anv1 och Anv2. De båda sistnämnda kontona har normalt begränsade rättigheter som ger rätt att köra program och läsa filer men inte rätt att skriva eller radera.

När Windows XP installeras bestäms vilka rättigheter olika användargrupper skall ha beträffande viktiga systemmappar, som t ex Windows, Documents and Settings och Program. De förinställda rättigheterna bör man inte ändra på. Normalt installeras program i mappen Program och installationen sker från kontot Adm som har fullständiga rättigheter beträffande denna mapp.

Kan skapa undermappar

Detta medför att installationsprogrammet t ex kan skapa undermappar

samt även ange vilka rättigheter olika användargrupper skall ha till dessa mappar. Om installationsprogrammet inte anger några speciella rättigheter får undermapparna endast de rättigheter som ärvs från mappen Program.

I de fall jag haft problem med något program har orsaken varit att gruppen Användare tilldelats otillräckliga rättigheter, förmodligen därför att installationsprogrammet inte varit anpassat för filsystemet NTFS.

CD-skivan Svenska ortnamn

Installationen skedde i C:\Program\ORT. I ORT placerade installationsprogrammet bl a två undermappar cdbas och hdbas. De rättigheter gruppen Användare fick till dessa mappar var uppenbarligen otillräckliga. Sedan jag gett denna grupp rätt att Ändra i dessa undermappar fungerade programmet.

Disgen 8 installerad med 2 datamappar

I Diskulogen nr 63 skrev Karl-Edvard Thorén om användandet av datamappar. När jag fått klart för mig hur jag skulle kunna få Disgen 8 att fungera under Windows XP beslöt jag att gå vidare och försöka installera två datamappar, en som jag kan använda för mina släktingar och en som min hustru kan använda för sina. Det visade sig att även detta problem gick att lösa.

Jag räknade med att det skulle komma en felrapport vid byte av användare men felrapporterna har uteblivit. På något sätt hittar Disgen själv rätt datamapp.

Installationen genomfördes från kontot Adm. Följande mappar skapades:

C:\Program\Dis

C:\Program\Dis\Anv1

C:\Program\Dis\Anv2

Forts på nästa sida

Disgen installerades i C:\Program\Dis\Disgen8ochdatamappenDg8Data placerades i C:\Program\Dis\Anv1. En kopia av Dg8Data kopierades över till C:\Program\Dis\Anv2.

Slutligen tilldelades gruppen Användare rätten att Ändra i mappen Disgen8 samt fick även rätt att där ta bort undermappar och filer. Samma rättigheter fick kontot Anv1 beträffande mappen Anv1 och kontot Anv2 beträffande mappen Anv2.

Nämnda rättigheter förefaller att vara tillräckliga men de kan vara tilltagna i överkant. De bästa förutsättningarna för att avgöra vilka rättigheter som är nödvändiga har den eller de som utvecklat programmet. Därför är det viktigt att rättigheterna sättes av installationsprogrammet.

Referens:

Bott, Siechert, Stinson: Windows XP Inside Out, deluxe edition, Microsoft Press 2003.

NILS-ÅKE BJÄRESTEN
MEDLEM 15361

Svar:

Tack för ditt tips att problemet är relaterat till filsystemet NTFS snarare än till XP Pro. Jag vill passa på att uppmärksamma läsaren på att det också finns ett sätt att gå runt problemet om man kör XP Home.

Men för att spinna vidare på ditt säkerhetstänkande. Jag väljer hellre att placera datamapparna DG8Data under "Documents and Settings" på lämplig plats under respektive användare (Anv1 och Anv2). När du rutinmässigt säkerhetskopierar alla data under "Documents and Settings" får du då även med Disgens datafiler.

I skrivande stund är det osäkert om åtgärden du efterlyser ingår i 8.0d eller kommer senare i en senare version.

CHRISTER GUSTAVSSON

Använd gärna insändarsidan för att diskutera något angeläget ämne. Men skriv så kortfattat och koncentrerat du kan. Diskulogen förbehåller sig rätten att koncentrera insändare.

Beställningar för medlemmar

Medlemmar kan beställa från DIS på två sätt. Det enklaste är att du gör din beställning på vår hemsida www.dis.se under "Beställningar". Alternativet är att ringa DIS kansli på telefon 013-14 90 43.

Kom ihåg att alltid ange medlemsnummer vid kontakt med kansliet!

DISGEN

DISGEN 8 600 kr

Uppgradering från tidigare versioner 250 kr

För den som vill köpa en uppggradering krävs oavbrutet medlemskap sedan förra köpet av DISGEN.

DIS-pin

DIS-pin i emalj och gulmetall 25 kr

Äldre nr av Diskulogen

I mån av tillgång 20 kr/nr

Böcker

Sorsele – samesläkter, del 1 av Thea Hälleberg 340 kr

Sorsele – samesläkter, del 2 av Thea Hälleberg 340 kr

Register till Vigsellängder

Format: A4 häftad, vissa endast på mikrokort

Församling Tidsperiod Pris

Bohuslän

Backa 1826–1861 95 kr

Säve 1826–1860 95 kr

Gotland

Öja 1745–1860 95 kr

Gästrikland

Österfärnebo (3 mikrokort) 1688–1862 65 kr

Halland

Årstad 1714–1860 95 kr

Skåne

V. Karup 1689–1860 220 kr

Småland

Granhult 1696–1850 95 kr

Lidhult 1823–1860 95 kr

Marbäck 1643–1860 145 kr

Öjaby 1693–1860 70 kr

Södermanland

Grödinge 1798–1861 120 kr

Uppland

Roslagsbro 1688–1861 220 kr

Värmland

Gräsmark 1750–1805 1838–1860 170 kr

Långserud (3 mikrokort) 1693–1860 65 kr

Rudskoga 1689–1869 170 kr

Södra Råda 1685–1860 120 kr

Visnum-Kil 1706–1860 170 kr

Västergötland

Angered 1753–1773 1845–1865 95 kr

Hyringa 1718–1830 95 kr

Håcksvik 1704–1860 95 kr

Levene past. (4 mikrokort) (Levene, Long, Slädene, Sparlösa) 1688–1860 80 kr

Långhem 1690–1855 120 kr

Långnum 1721–1840 95 kr

Malma 1708–1831 95 kr

Östergötland

Lillkyrka 1667–1860 70 kr

Betalning

Betala alltid i förskott till DIS postgirokonto 14033-5 eller bankgiro 5009-6742. Porto ingår i priserna.

Vid brådskande beställning kan dock betalning ske mot postförskottstillägg. Ring i så fall till DIS kansli!

EFTERLYSNING FRÅN NYA ZEELAND GÄLLER ANFADER FRÅN MUNKALJUNGBY

Efterlysning 64:1

Landsarkivet i Lund försöker hjälpa en familj i Nelson, Nya Zeeland att få kunskap om deras svenska anfader, John Paul Miller / Johannes Pålsson – född i Munka-Ljungby endera 1822 eller ca 1826–1828?

Det handlar om en person som i Nya Zeeland var känd som John Paul Miller. Hans exakta födelsedatum är inte känt. På hans "Naturalization Memorial" daterad 8 mars 1899 uppges han vara 71 år gammal, född i Munka-Ljungby, Sweden, samt att han vistats i Nya Zeeland under 42 år. Det innebär att han kommit dit ca 1857.

Uppgifterna om John Paul Millers ålder varierar i de nyzeeländska arkivhandlingarna. Vid födelsen av en av döttrarna (Sarah) född 1 februari 1878 i Nelson) har fadern registrerats som 52 år gammal. Det innebär att han skulle ha varit född ca 1825–1826. Uppgiften i Naturalization memorial skulle betyda att han var född ca 1827–1828. Han avled i Nelson 13 december 1907 och har i dödboken registrerats som 79 år gammal och skulle i så fall vara född 1828.

Enligt familjen vistades han vid guldfälten i Australien innan han kom till Nya Zeeland. Ingen visste när han lämnade Sverige.

I Nelson arbetade han som snickare och blev med tiden en mycket framgångsrik byggherre.

John Paul Millers sons sonson, David Miller är en framgångsrik företagare i Nya Zeeland. Han skulle mycket uppskatta minsta gnutta information som är känd om sin farfars far: adress: David Miller, 6 B Marybank Road, Nelson, New Zealand. E-post: davidmiller@extra.co.nz

Ingen person med namnet John Paul (Pål) finns registrerad i Munka-Ljungbys födelse- och dopböcker 1825–1830. Jag vill också i detta sammanhang notera att Sten Aminoffs uppgift om John Paul Millers föräldrar är fel.

*Finns det någon som
känner igen dessa
fotografier? Har
kopior av samma foton
möjligtvis skickats till
släkten i Sverige?*

Vi har istället arbetat efter hypotesen att John Paul i Sverige kan ha varit känd som Johan/Johannes/Jöns/Jon Pålsson.

En person som kan vara den efter-sökte är en gosse Johannes, född 25 juli 1822 (alltså betydligt tidigare än ovannämnda och född i Fagerhult, inte i Munka Ljungby) som flyttade med föräldrarna till Munka Ljungby 1830. Denne Johannes Pålsson finns registrerad i Nils William Olssons bok *Swedish Passenger Arrivals in US Ports 1820–1850*.

Han for från Göteborg 25 juni 1849, 27 år gammal och var snickare och enligt uppgift utfärdad i pass utfärdad 1849 av Kristianstads länsstyrelse även kvarnbyggare. Han blev medlem av Ansgariuskyrkan i Chicago 1849. Fadern var Pål Johansson och modern Kerstin Andersdotter. Johannes Pålsson var kvarnbyggare. Han for bort från Chicago i December 1849 och något mer kände inte Nils William Olsson till om hans fortsatta öde.

Om denne Johannes Pålsson är identisk med en person som senare blev känd som John Pål Miller var han medlem av följande familj i Munka-Ljungby på nr 5–10 (senare kallad Ängarna, nr 1–2):

- Åbo Pål Johansson, född 1790 i Munka Ljungby
- Hustru Kersti Andersdotter, född 1803-11-15 i Fagerhult,
- son Johannes, född 1822-07-25 i Fagerhult,
- son Anders, född 1824-10-28 i Höja,
- dotter Elna, född 1826-10-04 i Höja,
- dotter Johanna, född 1829-03-03 i Höja,
- dotter Petronella, född 1832-01-27 i Munka-Ljungby,
- dotter Christina, född 1834-03-04 i Munka Ljungby,
- dotter Beata, född 1836-09-04 i Munka Ljungby,
- son Jöns Petter, född 1838-12-15 i Munka Ljungby

Fadern Pål Jönsson avled 11 mars 1840. Hans änka Kersti Andersdotter blev kvar på gården med alla barnen. Hon gifte om sig med Per Nilsson den 10 mars 1846. I detta andra äktenskap föddes följande:

- dottern Catharina, född 2 juni 1846,

- sonen Nils Petter, född 1848-03-04
- I Munka Ljungby utflyttningslängd 1849 har kvarnbyggaren Johannes Pålsson registrerats som resande "utrikes" den 28 mars 1849.

Dottern (Johannes Pålssons syster) Christina Pålsson, född 1834-03-04 fanns kvar på gårdens undantag 1897 vilket är så långt fram i tiden som jag kunnat följa henne i kyrkoböcker förvarade hos Landsarkivet i Lund. Gården hade då övertagits av hennes halvsyster Catharina Nilsson och hennes make Jan Peter Ferdinand Viebke.

Nu till sak!

Finns det någon som känner till John Paul Miller, alias Johannes Pålsson? Finns nu levande släktingar som har kunskap om denne man och hans emigration till USA/Nya Zeeland?

David Miller i Nelson har några fotografier av sin farfars far samt dennes son Andrew samt dottrarna Sarah, Christina och Eleanore.

*Elisabeth Reuterswärd
1:e arkivarie
Landsarkivet i Lund
E-post:
elisabeth.reutersward@
landsarkivet-lund.ra.se
Tel. 046-197004*

Efterlysning 64:2

På midten av 1930-tallet flyttat min mors halvsyster fra Nord-Norge til Sverige. Hennes navn var Borghild Amanda, født 21.04.1907. Hvilket etternavn hun brukte er jeg usikker på, men hun kan ha brukt Johannesen eller Johansen.

*Jorunn Johansen
Alf Aspelundsvei 1
8021 Bodø, Norge
Medlem nr 7609*

Efterlysning 64:3

Jer er interessert i opplysninger om optiker Frants Broman f. ca. 1860 gift ob bosett i Sverige.

Han hadde en sønn Martin Broman f. 17.06.1895. d. 1970. Var busett i Norge.

Takksam for tips.

*Ivar Fjørtoft
Brattholmneset 3
6270 Brattvåg, Norge
ivarfjorft@c2i.net
Medlem nr 4456*

Efterlysning 64:4

1. Elias Andersson f. ca. 1785 i Sverige. Ikke funnet døpt i Gunnarskog. Var i Brandval, Hedmark, Norge når han ble viet i Vinger kirke 4. januar 1816 med enken Marte Andersd. f. 1788 i Tobaksbråten, Speismark i Vinger. Elias døde 27. februar 1830 på plassen Haukåbakken. Det er ikke oppgitt navn på foreldre ved vielsen.

2. Magnus Magnusson f. ca. 1747 i Sverige, g.m. Anne Johansdotter f. ca. 1746 i Sverige, død 20. august 1830 Åbakken, Skinnarbøl i Vinger. Ved folketellinga i Vinger sogn 1801 bodde dette paret på Mobæk under Skinnarbøl. Magnus var snekker og det var Annes ekteskap no. 2.

Deres barn: Maria ca. 1782, Magnus ca. 1784, Kari ca. 1786, Anna ca. 1788 og Grete ca. 1790. Alle barna f. i Sverige. Denne familien kom til Skinnarbøl 1792–1800. Eksakt når vet vi ikke. Vielse og dåper er ikke funnet i Gunnarskog.

*Finn Sollien
fisollie@online.no
Kongevegen 121
NO 2211 Kongsvinger
Norge
Tlf. (47) 62 81 74 97*

Efterlysning 64:5

Jag söker uppgifter om två personer som levde i slutet av 1700-talet.

1. Ulderica Wilhelmina Munck
2. Marthe Margrethe Stehnborg

Takksam för tips.

*Christian Höeg
chris.hoeg@telia.com*

Efterlysning 64:6

1. Elisabet Svensson f. Tøcksfors f. ca. 1870 –1880, gift med Svend Austad?

Flyttet til Norge? Barn: Gunnar, Svend og Ingeborg.

2. Johan August Svensson f. ca. 1865, Karlskrona. Gift med Amanda Charlotta Svensson? f. 14.09.1874?

Barn: Arvid Gunnar Valentin f. 9.2.1896 (Flyttet til Norge), Johan Ferdinand, f. 17.12.1896?, Ernst Richard f. 25.11.1898, Karl Emil f. 01.02.1901, Herman Fredrik f. 13.09.1903, Oskar Wilhelm f. 25.09.1904, Anna Gretha f. 03.01.1911, Vera Elisabeth f. 24.03.1913

Håper noen kan hjelpe meg.

Finn Halvorsen fwhal@online.no

Nordenfors efterträder DIS-Syds Ove Billing

Från södern kommer här en hälsning. När detta ritas ned på det som förr kallades dagen D (Deklaration) har

REGIONALT

såväl vintergäck som snödroppar tittat fram och snart går många oss ut ur stugorna, lämnar den elektroniska lägerelden och prisar det återkommande ljuset. Trots brist på dagsljus har Syds aktiviteter redan börjat.

Redaktörskapet har gått över till undertecknad. Det blir verkligen ingen lätt match att överta pennan från Ove Billing. Nykomlingen är född i Kristianstad, bosatt i Lund och lärare på en av stans gymnasier. Släktforskar sedan sex-sju år och haft datorn som hjälpmedel i stort sett från starten.

Emigrantöden i slakten var det som först intresserade mig och sedan blev det inrikes arbete, dels i Ångermanland, dels i nordöstra Skåne.

Just nu sätter jag mig in i DISGEN efter att ha kört MinSläkt i fyra år. Viss erfarenhet av Anarkiv. Hoppas att lärdomar från många år som datalärare ska hjälpa något, men beträffande DISGEN är jag som sagt novis. Det tar många år att bli varm i kläderna. Huvvaligen, som norrlänningarna säger.

I olika hörn av regionen är DISGEN-kurser igång, redaktören blir undervisad på ett trevligt och bra sätt i Eslöv, andra i Höganäs eller i Blekinge.

Den 13 mars reser man till Kristianstad, då det i samarrangemang med Genline AB, SGF och Kristianstadsbygdens Släktforskareförening blir lansering av Genline för Skåneland (Malmöhus, Kristianstad, Blekinge och Hallands län) – kyrkböcker på nätet. Den med tur kan vinna ett årsabonnemang på Genline.

Företagets VD Peter Wallenskog är med oss och Sam Blixt gör en praktisk demonstration där Fritiof Nilsson Piraten är åskådningsobjekt. En spännande dag i Christian IV:s stad. Passa även på att beskåda Trefaldighetskyrkan, Nordens skönaste renässanstem-

pel – besök gärna också Vattenriket, som säkert är tätbefolkat av diverse bevingade vänner. Väl mött på Söderportskolan kl. 13–16.

Uti den gamla staden Lund på Arkivcentrum Syd kommer Jan Dahlin, landsarkivarie, den 25 mars kl. 18 att berätta om hur och om vad man kan forska hemifrån eller på offentliga datorer.

Redan 3 april är det något på Arkivcentrum Syd igen:

Vi har en då en utställning i samband med SGF:s släktforskardag. Vi visar bl.a. DISGEN och DISBYT. Tid: 11.30–16.00.

Sedan styrs kosan snart till Blekinge: Vi har årsmöte 18 april kl. 13.30–16.00 i Kallinge Folkets hus.

Anders Eriksson, Stockholm, medlem i DIS-Öst styrelse ska visa oss hur man använder funktionen ”Källor och citat” i DISGEN 8, något han är expert på.

Efter kaffe/te och tilltugg kommer vi till årsmötet.

Det blir även möjlighet att söka i diverse CD-skivor, samt fråga om DISGEN m.m., och om man vill få hjälp med scanning.

25 april deltar DIS-SYD i Släktforskardag i Hembygdsparken i Degeberga kl. 11–16

Vi är då med på Gälds Härads Hembygdsförenings släktforskardag. Visar bl.a. DISGEN 8. G H Microscan med Peter Hall kommer att visa och sälja sina CD-skivor bl. a.. Passa på att gå en runda vid Forsakar och njut av vitsippor och späd grönska.

Därmed önskar DIS-SYD genom sin redaktör alla läsare god fortsättning på 2004 och ta nu gärna en sväng ner till vår region och delta i någon aktivitet som verkar intressant för just Dig.

Dessa medlemmars bortgång har kommit till vår kännedom sedan förra numret av Diskulogen.

- 17 Olov Jensén, Stockholm
- 817 Jarl Holmgren, Dalby
- 1513 Karl M. Lundholm, Skogstorp
- 1840 Lars Erik Lycken, Mariestad
- 2049 Gunnar Hagman, Tidaholm
- 4517 Hilding Westerberg, Malmö
- 5019 Sven Gavelin, Karlskoga
- 7557 Gunnar Uppström, Mölndal
- 8651 Per Alstorp, Falsterbo
- 8921 Majvor Engvall, Enköping
- 9266 Lars Erik Nord, Halmstad
- 9405 Eric Kullenberg, Jonstorp
- 9900 Ulf Ljungberg, Uppsala
- 9931 Börje Waldenstedt, Karlsborg
- 10980 Sven Kedfors, Sala
- 11311 Sven Törnqvist, Vällingby
- 11431 Gösta Ericson, Malmö
- 11510 Stellan Carlsson, Trollhättan
- 11819 P-O Klingvall, Bjärred
- 12670 E Karlsson, Knivsta
- 13006 Erik Löfgren, Uppsala
- 13451 Gösta Ericson, Vadstena
- 15284 Rolf Frykhammar, Täby
- 15311 Roger Danielsson, Huddinge
- 16259 Jan-Erik Ask, Gävle
- 16493 Göte Karlkvist, Vetlanda
- 16765 Berit Nyman, Nävekvärn
- 16784 Rune Spångberg, Örebro
- 17357 Lena Larsson, Delsbo
- 17838 Stig Hagstedt, Sollefteå
- 18326 Berit Oskarsson, Ödåkra
- 19919 Jan Sunnberg, Stockholm
- 21149 Sture Hagström, Bankeryd
- 21530 Olle Andersson, Hamburgsund
- 21832 Monica Ekelund, Lund
- 24145 Anders Ek, Piteå
- 24901 Rolf Jarnvik, Västra Frölunda
- 25002 Anders Spåman, Partille

Vi ber våra medlemmar att noga kontrollera och eventuellt justera referenser så att inte anhängiga till de bortgångna besvärar i onödan!

KALENDERN

APRIL

7	DIS-Öst. Stockholm. Temakväll: Mac-kväll om cd-skivor.
14	DIS-Öst. Stockholm. Temakväll: Problemlösarkväll.
17	DIS-Småland. Kalmar. Tema: Ort- och kartfunktionen i Disgen 8.
17	DIS SYD. Höganäs. Disgen-träff. Flyttning av personer i/till/från Disgen.
18	DIS SYD. Kallinge. Årsmöte.
20	DIS Mitt. Ramsele. Studiedag på SVAR.
21	DIS-Öst. Stockholm. Temakväll: Stödprogram för inmatning i Exel.
22	DIS-Öst. Stockholm. Släktforskarkväll i Arninge.
25	DIS SYD. Degeberga. Släktforskardag i Hembygdsparken.
28	DIS-Öst. Stockholm. Temakväll: Idéer och visioner framåt i Disgen.

MAJ

5	DIS-Öst. Stockholm. Temakväll: Scanner i praktiken på grundnivå.
8-9	DIS. Linköping. DIS styrelsemöte.
8-9	DIS-Öst. Stockholm. Släktforskarkarhelg i Släktforskarnas Hus i Leksand.
12	DIS-Öst. Stockholm. DIS-PLAY 2/04 etikettering.
26	DIS-Öst. Stockholm. Problemlösarkväll.
27	DIS-Öst. Stockholm. Släktforskarkväll i Arninge.

AUGUSTI

14	Östersund. "Släktforskardagar 2004"
----	-------------------------------------

Belastningen på vår multimedialadator i Forskarstugan har varit mycket hög den senaste tiden. Inte så mycket för att det multimediala intresset har ökat utan för att användningen av Genline är högtintressant.

Vi har därför anskaffat en ny maskin som enbart ska användas för multimediala. Det finns idag en blandning av nya och gamla program installerade. Vår

DIS FORSKARSTUGA

Öppet-tider

Måndag-fredag kl 9-16.

Under sommaren och några veckoslut dessutom lördag-söndag kl 12-16. Tisdagkvällar under vår och höst kl 18-20.

Ring gärna 013-149043 för kontroll.

Stugvärd för kvälls- och helgaktiviteter: Roland Karlsson

Erbjudandet fortsätter ...

Forska i Genlines hela utbud av kyrkböcker i vår forskarstuga

DIS har skaffat ett abonnemang så att du som medlem kan testa hur det är att läsa kyrkböcker över Internet. Se mer info om aktuellt utbud på Genlines egen hemsida www.genline.se

Vårens program

Första tisdagen i månaden april-maj kl 19.00.

Aktuellt program delges under "Kalendarium" på hemsidan eller kan efterfrågas på DIS expedition 013-14 90 43. Kom gärna med förslag på programpunkter.

Mer information om ovanstående CD-skivor och ett hundratal andra finner du på DIS hemsida www.dis.se. Där finns också information om Forskarstugan, program och mycket annat.

Nya cd-skivor

Familjer i Fors sn 1689-1890

Skivan är en sammanställning av familjer som varit bosatta i socknen 1689-1890.

Enligt födelseböckerna föddes under den tiden 4 657 barn i socknen. Anteckningar om födslar i dessa böcker saknas för perioden 1719-1725.

På skivan finns även de soldater som under samma tid var skrivna på sina respektive rotar i socknen.

Sammanställningen är gjord i pdf-format.

Producerad av Sven Edvardsson i Östersund.

Familjer i Håsjö sn 1689-1891

Materialet är hämtat ur Håsjö husförhörslängder AI:1-AI:8 samt ur födelseböckerna C:1-C:5.

I sammanställningen finns även de soldater som under samma tid var stationerade på sina rotar i socknen.

Sammanställningen är gjord i pdf-format.

Producerad av Sven Edvardsson i Östersund.

Familjer i Hällesjö sn 1689-1899

Grundmaterialet är hämtat ur Hällesjö husförhörslängder AA1:1 (rekonstruktion) och A1:1-A1:8 och ur födelseböckerna.

I materialet finns även ca 120 soldater som under samma tid var stationerade på rotar i Hällesjö.

Sammanställningen är gjord i pdf-format.

Producerad av Sven Edvardsson i Östersund.

ambition är att du ska kunna:

- skanna bilder och 35 mm film
- redigera bilder
- läsa många typer av minneskort (t ex till digitalkameror)
- redigera video, både analog och digital
- redigera ljud
- skapa pdf-filer
- bränna cd/dvd

Större filmformat är fortfarande möjligt att skanna på den gamla maskinen.

Vi blir glada om vi får förslag på programvaror som behövs, framförallt när det gäller ljudhantering. Vill du dessutom hjälpa till med att hålla utbildningar och presentationer så blir vi extra glada. Mejla till DIS kansli!

CHRISTER GUSTAVSSON

DIS styrelse 2004

Ordförande: **Sture Bjelkåker**, Hässlegatan 5, 589 57 LINKÖPING, 013-15 09 02, mobil 070-591 60 62, ordf@dis.se

Vice ordförande: **Olof Cronberg**, Södra Järnvägsg. 21 A, 352 34 VÄXJÖ, 0470-217 63, olof.cronberg@abc.se

Kassör: **Gunder Gröning**, Ekholmsvägen 45, 589 29 LINKÖPING, 013-15 20 12, kassor@dis.se

Christer Gustavsson, Aftong. 54, 589 53 LINKÖPING, 013-16 26 19, christer.gustavsson@dis.se

Bo Kleve, Solhaga 7, 582 47 LINKÖPING, 013-10 42 04, bok@dis.se

Monika Krantz, Linåkersv. 38, 238 36 OXIE, 040-54 62 33, krantz.monika.e@telia.com

Kjell Weber, Källarbanken 11, 423 46 TORSLANDA, 031-56 34 77, wbr@swipnet.se

Marianne Munktell, Bojsenburgsvägen 14 B 1tr, 791 36 FALUN, 023-247 28, mm@abc.se

Eva Dahlberg, Brunnsgatan 32, 553 17 JÖNKÖPING, 036-16 06 57, edah@bonetmail.com

Rolf Eriksson, Barrskogsvägen 28, 590 59 VIKINGSTAD, 013-812 83, rolferiksson@brevet.se

Gunnar Bengtsson, Lambarö 101, 165 71 HÄSSELBY, 08-38 07 64, bgb88@telia.com

Valberedning

Sammanställande: **Rune Elofsson**, Duv-gatan 10, 575 34 EKSJÖ, 0381-129 94, rune.elfsson@telia.com

DIS regionföreningar

DIS-Aros, Ekevägen 2 B, 722 18 VÄSTERÅS
Ordf: **Leif Svensson**, tel. 021-84 11 11, ordf_aros@dis.se

DIS-Mitt, Skolgatan 3A, 825 31 IGGESUND
Ordf: **Staffan Bodén**, tel 0650-56 14 17, ordf_mitt@dis.se

DIS-Småland, c/o **Ingvar Kärrdahl** (ordf), Bäckvägen 18, 330 15 BOR, tel 0370-65 07 15, ordf_smaland@dis.se

DIS Syd, Porfyrvägen 16, 224 21 LUND
Ordf: **Jan Nilsson**, tel 046-25 57 88, ordf_syd@dis.se

DIS-Väst, c/o **Anita Gartz** (ordf), Nya Västergård 4925, 438 92 HÄRRYDA, tel 0301-300 66, ordf_vast@dis.se

DIS-Öst, Warfinges väg 16 4 tr, 112 51 STOCKHOLM
Ordf: **Carl-Olof Sahlin**, tel. 08-756 33 14, ordf_ost@dis.se

Anmäl alltid ändrad postadress, telefon, e-postadress och webbsida till DIS expedition för att säkerställa korrekta uppgifter i vårt medlemsregister.

9 fördelar med ett medlemskap i föreningen DIS

DIS är en ideell förening. För en årsavgift på endast 100 kr får du många fördelar.

Medlemskap och beställningar

Ansökan om medlemskap och beställning av släktforskarprogrammet Disgen m.m. kan göras på två sätt. Det enklaste är att du gör din beställning på vår hemsida www.dis.se under rubriken "Medlemskap". Du kan också ringa DIS kansli på telefon 013-14 90 43.

Funderar du på att skaffa ett släktforskarprogram så kan du ladda ner en demoversion av Disgen på vår hemsida. Där finner du också en kortare presentation av programmet.

Välkommen!

1 En kod till vår databas DIS-BYT med 7 miljoner poster

- ✓ där du kan se om någon annan medlem forskar på din släkt
- ✓ jämföra dina släktfakta
- ✓ publicera och bidra med ditt eget material
- ✓ kanske finna nya släktingar

2 Möjlighet att köpa släktforskarprogrammet Disgen

- ✓ som är Sveriges mest spridda program
- ✓ som utvecklas efter medlemmarnas önskemål
- ✓ där du får gratis support (hjälp) av erfarna släktforskare

3 Tidningen Diskulogen fyra gånger per år

- ✓ med det senaste inom området datorhjälp och släktforskning

4 Möjlighet att gå med i DIS regionföreningar

- ✓ där du kan få nya släktforskar-kontakter, utbildning m.m.

5 Aktuell information på DIS hemsida

- ✓ om DIS-aktiviteter, cd-skivor, släktforskningslänkar och andra nyheter

6 Tillgång till diskussionsplatsen DIS Forum

- ✓ där du kan tipsa, fråga och diskutera med andra medlemmar

7 Möjlighet att deponera din forskning i DIS Arkiv

8 Tillträde till forskarstugan i Linköping

- ✓ där du kan testa cd-skivor, abonnemang och läsa släktforskartidningar

9 Rabatt på cd-skivor och böcker

- ✓ som säljs av Sveriges Släktforskarförbund

... samt många nya släktforskarvänner!

Faddrarna listas denna gång i omvänd postnummerordning.

DISGEN/PC

Laila Larsson, Brännsvedjevägen 114, 934 32 KÅGE, tel 0910-720041, tun.larsson@telia.com

Anneli Alenius, Galoppvägen 8, 921 41 LYCKSELE, tel 0950-14647, anneli.alenius@swipnet.se

Sigurd Nygren, Måttgränd 80, 906 24 UMEÅ, tel 090-186487 kv, fax 090-140930, sigurd.nygren@ersboda.ac

Sven-Erik Fahlesson, Liljevägen 15, 892 32 DOMSJÖ, tel 0660-50865, fahlesson@hsn.nu

Lennart Näslund, Nordanås 134, 891 92 ÖRNSKÖLDSEVIK, tel 0660-372109 kv, fax 0660-372109, lintagan@home.se

Peter Johansson, Hamngatan 13, 891 33 ÖRNSKÖLDSEVIK, tel 0660-375567, peter.johansson@city.ornskoldsvik.com

Bernth Lindfors, Forellvägen 12, 862 40 NJURUNDA, tel 060-31524, bernth.lindfors@telia.com

Joacim Söderström, Björneborgsgatan 66, 854 62 SUNDSVALL, tel 060-155030, fax 070-3855555, joacim.h.soderstrom@telia.com

Arne Bixo, Tunforsgatan 5, 840 12 FRÄNSTA, tel 0691-30502, arne.bixo.dis@telia.com

Sven Schylberg, Grytan 438, 834 98 BRUNFLO, tel 063-20701 kv, slb312r@tninet.se

Arne Ahlström, Storgatan 63 A 3tr, 831 33 ÖSTERSUND, tel 063-109719, arne.ahlstrom@comhem.se

Arne Söderström, Kyrkbyn 198, 825 93 NJUTÅNGER, tel 0650-70091, arnesm@algonet.se

Tommy Forsström, Stenbergsvägen 21, 824 91 HUDIKSVALL, tel 0650-14925, tommy.forsstrom@telia.com

Tony Rodin, Björktjärav. 7 K, 821 35 BOLLNÄS, tel 070-3506304, tony.rodin@home.se

Ta i första hand kontakt med en fadder i din närhet. Vi får då geografisk närhet mellan faddrar och den som söker hjälp. Vi uppnår också en jämnare fördelning av fadderkontakterna.

dag = svarar gärna i telefon på dagtid

kv = svarar helst i telefon på kvällstid

Harriet Frändén, Ede 5558, 820 70 BERGSJÖ, tel 0652-51028, harrietfranden@hem.utfors.se

Gösta Olsson, Sjömyra 2887, 820 60 DELSBO, tel 0653-12051 kv, parmasen@swipnet.se

Claes Embäck, Yxbergsvägen 7, 804 25 GÄVLE, tel 026-192500 kv, claes.emback@swipnet.se

Marianne Munktell, Bojsenburgsvägen 14 B 1 tr, 791 36 FALUN, tel 023-24728, mm@abc.se

Jörgen Fryxell, Tallstigen 13, 771 40 LUDVIKA, tel 0240-13482 kv, fryxell@dalnet.se

Jan Wallin, Eklundavägen 18, 702 17 ÖREBRO, tel 019-183830 kv, jan.wallin.orebro@telia.com

Bengt Hammarström, Villagatan 19, 691 41 KARLSKOGA, tel 0586-36587 dag+kv, b.hammarstrom@telia.com

Jan Tengelin, Tjäderstigen 4, 671 30 ARVIKA, tel 0570-16187, fax 0570-37624, jantengelin@telia.com

Gunnar Jonsson, Älvhagsgatan 25, 661 40 SÄFFLE, tel 0533-10559, kilagenealogen@telia.com

Stig Svensson, Runeby, 642 95 FLEN, tel 0157-70138, runeby@algonet.se

Elisabeth Molin, Snevide, 620 11 HAVDHEM, tel 0498-481377, fax 0498-481585, elisabeth@snevide.com

Kurt Gustavsson, Nicolai Karlberg, 611 92 NYKÖPING, tel 0155-59112 dag+kv, kurt.g@swipnet.se

Torsten Ståhl, Navestadsgatan 14-7, 603 67 NORRKÖPING, tel 011-148066, torsten.stahl@home.sol.se

Roland Karlsson, Brunörtsvägen 30, 590 62 LINGHEM, tel 013-70527, roland.ka@swipnet.se

Karl-Edvard Thorén, Kullagatan 10, 582 26 LINKÖPING, tel 013-101151 dag+kv, karlet@comhem.se

Ingemar Johansson, Hallgatan 8, 578 31 ANEBY, tel 0380-40173 dag+kv, ingemaraneby@telia.com

Börje Jönsson, Klosterstigen 9, 575 37 EKSJÖ, tel 0381-10840, borje-jonsson@spray.se

Rune Johansson, Ljungvägen 4, 542 32 MARIESTAD, tel 0501-15682, gentiana@home.se

Lars-Bertil Nilsson, Djupedalsvägen 14, 541 36 SKÖVDE, tel 0500-494048, lars-bertil.nilsson@telia.com

Karl-Erik Lerbro, Muraregatan 6 D, 511 55 KINNA, tel 0320-13235 dag+kv, karl-erik.lerbro@telia.com

Kent Lundvall, Fredagsvägen 42, 451 63 UDDEVALLA, tel 0522-74740 kv, k.lundvall@telia.com

Roger Björkstam, Smällen 120, 442 94 YTTERBY, tel 0705-223125, rogerbj@tripnet.se

Sven Johansson, Afzeliivägen 7 A, 441 41 ALINGSÅS, tel 0322-13849 dag+kv, sven.johansson@mbox343.swipnet.se

Jan-Åke Thorsell, Björkedalsgatan 7, 426 68 VÄSTRA FRÖLUNDA, tel 031-291155 kv, jama.thorsell@mail.bip.net

Ingrid Länestad, Silleskärgatan 89, 421 59 VÄSTRA FRÖLUNDA, tel 031-471847 dag+kv, lannestad@tele2.se

Jan Jutefors, Ryssbyvägen 15, 380 30 ROCKNEBY, tel 0480-66565 kv, fax 070-6123455, jan.jutefors@telia.com

Arne Sörlöv, Alnaryd, 370 33 TVING, tel 0455-70304, arne@sorlov.com

Ingvar Kärrdahl, Bäckvägen 18,
330 15 BOR, tel 0370-650715,
karrdahl@telia.com

Ove Billing, Torngatan 13,
312 31 LAHOLM, tel 0430-14120,
fax 0430-14120,
ove.billing@telia.com

Rune Jönsson, Orienteringsgatan 4,
291 66 KRISTIANSTAD, tel 044-
245217, runejoensson@telia.com

Gunnar Persson, Magisterallén 5,
263 58 HÖGANÄS, tel 042-330515
kv, gunnar@dis-syd.se

Arne Hallberg, Eksjögatan 13,
252 51 HELSINGBORG, tel 042-
212232 kv, arne.h@dis-syd.se

Stig Aronsson, Lokes väg 3,
246 31 LÖDDEKÖPINGE, tel 046-
709755, stig.aronsson@telia.com

Jan Nilsson, Lagerlöfs väg 14,
245 32 STAFFANSTORP, tel
046-255788 kv, fax 046-250391,
fotojanne@semra.se

Björn Janson, Lärkgatan 25,
243 31 HÖÖR, tel 0413-22974,
bjorn@dis-syd.se

Anders Larsson, Storgatan 17,
233 31 SVEDALA, tel 040-400233,
anders@dis-syd.se

Holger Andersson, Remmaregränden
1, 226 51 LUND, tel 046-248069
kv, holger.andersson@lund.se

Carl-Göran Backgård, Guckuskovä-
gen 12, 184 35 ÅKERSBERGA,
tel 08-54061136, genealogist.bica@
mbox328.swipnet.se

Göran Tengné, Mörbyleden 20 3tr,
182 32 DANDERYD, tel 08-
7556356, fax 08-7556356,
ght@abc.se

Stig Geber, Greens väg 5, 147 63
UTTRAN, tel 08-53030734 kv,
stig.geber@telia.com

Rolf Ahlinder, Nynäsvägen 74,
136 40 HANINGE, tel 08-7771996,
rolf.dis@slb.nu

Björn Hellström, Önskehemsgatan 8
9tr, 124 54 BANDHAGEN, tel 08-
361236 dag+kv, fax 0708-361246,
bjorn@bhi.se

Lars Nordwall, Götgatan 99,
116 62 STOCKHOLM, tel 08-
55603282, fax 08-55603289,
lars.nordwall@telia.com

Norge

Alf Christophersen, Solbakken,
NO-4909 SONGE,
tel +47-37164209,
fax +47-22851532,
alf.christophersen@basalmed.uio.no

Knut Egil Hamre, Gimlevn. 60,
NO-1786 HALDEN,
tel +47-69176169,
hamre@halden.net

Finland

Henrik Mangs, Kyrkoesplanaden
18 A12, FI-65100 VASA, tel +358-
500268361 kv,
henrik_mangs@hotmail.com

DISGEN/Mac

Sven Olby, Ragnaröskgatan 12,
723 55 VÄSTERÅS, tel 021-20494,
sven.olby@hem.utfors.se

Kerstin Olsson, Östra Strö 2602,
241 91 ESLÖV, tel 0413-31025,
kerstin@dis-syd.se

Kerstin Bjernevik, Kaskögatan 18,
164 76 KISTA, tel 08-7511630,
kerstin.bjernevik@hem.utfors.se

Reunion/Mac

Kerstin Farm, Krönvägen 33 B,
856 44 SUNDSVALL, tel 060-
679111, kerstin.farm@telia.com

Micael Korndahl, Kurortsvägen 20,
830 13 ÅRE, tel 0647-664777,
micael.korndahl@gensoft.se

Gunilla Hermander, Vattengatan 10,
824 42 HUDIKSVALL, tel 0650-
94188, macnilla@telia.com

Inge Ledje, 2483 Hulebäckseröd,
266 98 HJÄRNARP, tel 0431-
455254, i.ledje@telia.com

Helge Olsson, Västergatan 28,
231 70 ANDERSLÖV, tel 0410-
20002, helge.o@telia.com

Holger

Tony Jonsson, Åsen 1010,
870 10 ÄLANDSBRO,
tjg@swipnet.se

Birgitta Gustafsson, Västansjö 11,
774 97 FORS, tel 0226-31050,
b.sorby@swipnet.se

Kenneth Mörk, Bergslagsgatan 17D,
733 32 SALA, tel 0224-77572,
monika.mrk@telia.com

Christina Nygren, Kurirgatan 26 B,
254 53 HELSINGBORG, tel 042-
282355, nygren.bc@telia.com

Stefan Macklin, Gabrielsvägen 18,
152 50 SÖDERTÄLJE, tel 08-
55085363, stefan.macklin@telia.com

Lennart Ekman, Erik Dahlbergsallén
11 6tr, 115 20 STOCKHOLM,
tel 08-6606789,
lennart.ekman@tele2.se

DISBYT-ombud

Carl-Olof Sahlin, Högomsvägen 38,
183 50 TÄBY, tel 08-756 33 14, carl-
olof.sahlin@teamtsp.se

Björn Janson, Lärkgatan 25, 243 31
HÖÖR, tel 0413-229 74, bjorn@dis-
syd.se

Charlotte Börjesson, Tenorgatan 8,
421 38 VÄSTRA FRÖLUNDA, tel
031-47 80 93, charlotte.borjesson@t
elia.com

Hans Vappula, Hjorthallvägen 3 A,
438 93 LANDVETTER, tel 031-
94 51 32, hans.vappula@hem.utfor
s.se

Rolf Eriksson, Barrskogsvägen 28,
590 49 VIKINGSTAD, tel 013-
812 83, rolferiksson@brevet.se

Arne Johansson, Södra Storgatan
29 D, 590 80 SÖDRA VI, tel 0492-
205 20, disbyt-smaland@telia.com

Boine Nurmi, Ekevägen 2, 723 41
VÄSTERÅS, tel 021-41 73 44,
boine@nurmi.nu

Tomas Sahlin, Västra Långgatan
50, 852 37 SUNDSVALL, tel 060-
15 84 11, tomas.sahlin@home.se

DISBYT Finland

Gunnar Bergstedt, Stangneliusvägen
23 1tr, 112 59 STOCKHOLM, tel
08-25 09 66, gunnar.bergstedt@gfh.se

Skicka ditt DISBYT-utdrag till
närmaste DISBYT-ombud. Mac-
användare skickar dock alltid till
Hans Vappula.

Kjell Weber, Källarbanken 11,
423 46 TORSLANDA, 031-56 34 77,
dis_arkiv@dis.se

DIS Arkiv innebär att medlemmen kan deponera sitt släktforskmateriell lagrat på datamedia. Syftet är att nu och i framtiden erbjuda andra släktforskare tillgång till de material som DIS-medlemmar överlåter. När och på vilket sätt materialet får disponeras bestämmer DIS-medlemmen själv genom ett avtal med DIS.

Medlemmen erbjuds också möjligheten att skriva ett "släktforskartestamente" att placera i sitt bankfack tillsammans med kopior på sina disketter, så att anhöriga kan hantera materialet på önskat sätt.

Har du funnit fel i Elgenstiernas Svenska adelns ättartavlor?

Kompletteringsbandet till Elgenstiernas verk kommer troligen att vara klart nästa år. Korrekturläsning pågår men du kan fortfarande medverka till att eventuella felaktigheter rättas till.

Har du funnit något fel skall du meddela Sveriges Släktforskarförbund, som kommer att ge ut kompletteringsbandet, men också Riddarhuset.

För att dessa skall kunna godkänna din rättning måste du meddela följande:

- Familjenamn och familjens nummer.
- Tabell och sida.
- Personens namn.
- Fel och den rätta informationen.
- Källhänvisning så att din information kan kontrolleras (bok, socken, volym, sida o.dyl.).
- Ditt eget namn i egenskap av anmälare.

Adresser:

Sveriges Släktforskarförbund:

carl@genealogi.se

Riddarhuset:

genealogi@riddarhuset.se

TV-bild i stället för datorskärm

Vill man visa datorbilden för ett mindre sällskap och inte har tillgång till dataprojektor (kanon) är en TV-adaptor ett bra alternativ. En TV finns ofta tillgänglig.

Håller man föredrag för ett litet antal personer eller har kurs för några få deltagare är det praktiskt att använda TV-adaptorn för att visa innehållet på datorskärmen. Den kan enkelt kopplas mellan datorn och TV:n. Det krävs dock lite tankeverksamhet och lusläsning av den kortfattade manualen för att komma igång.

TV-adaptorn är inte större än ett cigarettpaket och det följer med ett antal olika sladdar att ansluta mellan adaptorn och TV:n beroende på vad man har för sorts TV. Jag hittade min hos Clas Ohlson.

MARIANNE MUNKTELL

Tio abonnemang på Genline i DISBYT-lotteriet

Dragning har nu skett bland de som lämnat utdrag till DISBYT under september–december 2003, följande gratuleras till var sitt årsabonnemang på Genline:

- 1 Gunnel Falk, Västerås
- 2 Kjell Johansson, Ersmark
- 3 Margareta Borgs, Borlänge
- 4 Barbro Olsson, Årsta
- 5 Annika Hermansson, Väja
- 6 Per-Arne Bohrn, Linköping
- 7 Lars Hägg Lund, Sundsvall
- 8 Eje Livén, Vänersborg
- 9 Sven Luthman, Örebro
- 10 Claes Gunnarsson, Vadstena

Sista omgången i DISBYT-lotteriet gäller de som lämnar utdrag januari till april 2004, vilket kungjordes i förra numret av Diskulogen. När detta läses är det kanske bara några dagar kvar till 30 april, det är i så fall bråttom att skicka in ett DISBYT-utdrag om du vill vara med i dragningen.

STURE B

Page 2:

"A few words from the Chairman" by Sture Bjelkåker

In this issue of Diskulogen, the 19,000th member is presented. He joined us around the New Year. And already, shortly before this issue is to be sent to the printers, the number of DIS members have passed 20,000!

Page 4

"Historical material available to ever more genealogists" by Bernt Stenmark

Historical maps are becoming an ever more important source in the genealogy research. Since a number of years there is ongoing work to digitize the historical maps. Since it will be available on Internet we can have good use of them. Sweden has a world unique treasure of maps from the the 1600's and forward. There are "generations" of maps from the same areas, so one can see the changes over time.

Page 8

"The associations "general assembly" " by Bernt Stenmark

In March DIS held it's seventh meeting for its officials. 80 of the 150 people who are helping to "run" DIS met up in Linköping.

Page 9

"The yearly meeting" by Bernt Stenmark

The DIS organisation has a strong development, with an average of 8 new members a day. At the meeting on March 21 we were up to 19,900 members! Two long time DIS board members left the board, Björn Hellström after nine years and Maria Holmgren after 6 years. Both were thanked with a diploma and a gift card.

Page 10

"The Officials" by Bernt Stenmark

The pictures show the editors for the member papers and the Disbyt om-

budsmen. The program developers and the Holger volunteers. The Disgen and the Mac/Reunion volunteers and the educators.

Page 14

"New series: Learn more about Disgen 8" by Sten-Sture Tersmeden

A simple description on how to work with Disgen is needed. There have been articles for those who know a lot about the system. But now we'll also tackle the more fundamental questions, like installing and configuring. A workgroup with Eva Dahlberg, Ingvar Kärddahl and Sten-Sture Tersmeden will write articles on the theme "Learn more about DISGEN 8".

Page 15

"How to update your genealogy program" by Ingvar Kärddahl.

Step by step on how to get the Disgen updates and apply them to the program.

Page 17

"Configure the screen as YOU want it" by Ingvar Kärddahl

Get the colors and text styles you want on the display.

Page 21

"The responsibility for the Disgen development has been handed over to Fåk and Bergkvist" by Christer Gustavsson

For 25 years Lars Blomberg has been the sole programmer for the Disgen program. Quite a feat. With the latest update, he handed over the future development to Olle Fåk and Elisabet Bergkvist. They will have a tough

time at first with all the high hopes the members have on new features in the program.

Page 22

"Use Word to vary your printouts from Disgen" by Charlotte Börjesson

The output to file from Disgen is prepared for opening by Word and compatible word processors. This way you can put your own touch to the family documents you make.

Page 26

"Treatment of old photos" by Jan Jutefors

Looking after, caring, preserving, and restoring of pictures: You need to take a look at your collection of old material so it won't get destroyed. With correct preservation you increase the possibility to save an object. You restore the material to get it back to its original look. Be sure to let professionals work on the originals, so as to not inevitably destroy them. And DON'T do any retouching on originals. You can do that on copies, but never on the originals.

Page 30

"The Macintosh column"

On January 24 1984 the first Macintosh computer was shown to the world. A dinky "can" with a 9 inch screen. But it got to be of great importance for the future development of computers.

Page 33

"DIS now has over 19,000 members" by Bernt Stenmark

On January 5 Bo Präntare got to be the 19,000th DIS member. It took 19 years (1980-1999) to get to 10,000 members, but only five years for the next 10,000.

Page 35

"Without the computer no American family" by Bo Nordenfors

My family papers from long ago were in the attic for many years, all yellowed. After a couple of years of unstructured flicking through them now and then, sporadic visits to the archives, manual registration, I decided to find my family in the USA. The family hadn't been heard of since 1946 and I had no idea of what the families looked like then... This is the story on how two paper clippings from the 1920's were the start for Bo in finding his USA family and his start in genealogy.

Page 36

"Have a genealogy research party!" by Olof Cronberg

Genealogy research has been revolutionized with ever more help by computer. Ever more CD's and Internet services help us. The access to to clerical books via Genline will change the way we do research. This has opened for the possibility to have genealogy parties. Olof tried this on a number of friends and had them give him information about their families beforehand, so he could check what he could find about their ancestors in advance. At the party he used a video projector so they all could see what was on his computer screen and how he found the information he wanted in different resources. One could develop this into a form of home parties, with looking at and taking orders for CD's, subscriptions, memberships and so on.

Page 39

"Missing persons"

The Nelson Family in New Zealand wants help in finding information on their Swedish ancestor John Paul Miller / Johannes Pålsson from Munka-Ljungby.

**Begränsad
Eftersändning**

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med den nya adressen på baksidan (ej adressidan).

Avsändare: Föreningen DIS, Gamla Linköping, 582 46 LINKÖPING

ISBN, pliktexemplar och Libris databas

Tre sätt att få släktboken katalogiserad

När man har skrivit en släktbok vill man ju att andra släktforskare skall kunna ta del av forskningsresultaten. Ett sätt att göra det lättare att hitta boken, eller häftet, är att skaffa ett ISBN. Andra sätt är att skicka in pliktexemplar och att få skriften katalogiserad.

ISBN betyder "International Standard Book Number" och är ett registreringsnummer som man kan få från Svenska ISBN-centralen utan kostnad. ISBN gör att man kan hitta boken, eller häftet, i bibliotekens och bokhandlarnas register.

Allmän spridning

Du får använda ISBN om din skrift är avsedd för allmän spridning, oavsett om den skall säljas eller skänkas. Du kan även använda ISBN till cd-skivor om de tillhör en publikation.

Kan jag använda ISBN om jag själv har skrivit ut materialet?

Ja, din släktbok behöver inte vara en släktbok i den meningen att den är tryckt på ett tryckeri. Du kan alltså skriva ut den på din egen skrivare till datorn och sedan själv stå för distributionen.

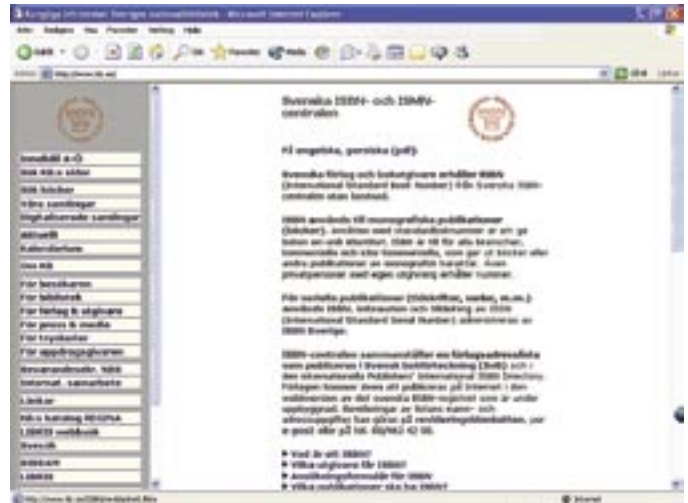
Vad finns det för krav?

För att få använda ISBN finns endast ett krav och det är att utgivaren, oftast detsamma som författaren, har en svensk adress.

När och var kan jag skaffa mig ISBN?

Det skall du göra innan du trycker eller skriver ut ditt material. Det nummer man får skall alltså finnas med på själva skriften och du får detaljerad information om var det skall stå och hur det skall se ut.

Under www.kb.se hittar du ISBN-centralen. Där finns bestämmelser och formulär för att söka ISBN.

Du kan ansöka om ISBN på Kungliga Bibliotekets hemsida.

Pliktexemplar

Ett annat sätt att sprida information om din släktbok är att skicka in s.k. pliktexemplar.

Enligt "Lagen om pliktexemplar av dokument" måste alla tryckerier skicka pliktexemplar av en publikation till Kungliga Biblioteket. Ett exemplar skall även skickas till universitetsbiblioteken i Lund, Stockholm, Uppsala, Linköping, Göteborg och Umeå.

Grundtanken med pliktleveranser är "medborgarens rätt till information och kunskap". Allt publicerat material skall kunna användas för forskning och studier samt göras tillgängligt för allmänheten.

Lagen gäller även om du själv har mångfaldigat en skrift som skall spridas till allmänheten eller till "en större slutna krets".

Detta gäller alltså även om du "bara" har skrivit ut din skrift på din skrivare. Men detta krav är egentligen

en stor förmån då du på detta sätt får ditt arbete spritt över hela riket.

Ett minikrav för att kunna använda denna förmån är att din skrift skall spridas i minst 30 exemplar.

Katalogisering i Libris

Ett tredje sätt att sprida informationen om din bok är att få den katalogiserad. För att den skall få läggas in i Libris, bibliotekens egen rikstäckande databas, finns ett minikrav på att den skall omfatta minst 16 sidor. Skrifter som är mindre och av lokal karaktär kan dock katalogiseras i de enskilda bibliotekens egna databaser.

URBAN WINDAHL

Mer detaljerad information och ansökningsformulär finner du på Kungliga Bibliotekets webbplats www.kb.se. Sök där vidare under Innehåll A-Ö.

Du kan också ringa direkt till Svenska ISBN-centralen, tel. 08-463 42 00.